

Faculteiten vinden koepelconstructie te zwaar

Samenwerkingsovereenkomst met TU-Eindhoven in de maak

De samenwerking tussen de Rijksuniversiteit Limburg en de Technische Universiteit Eindhoven (TUE) moet van een formele bestuurlijke structuur worden voorzien. Dat schrijft het college van bestuur in een voorstel aan de universiteitsraad. Het ligt in de bedoeling om een 'koepelconstructie' te maken met een bestuur, een wetenschappelijke adviesraad en een bureau. Bij de betrokken Maastrichtse faculteiten leven nogal wat bezwaren tegen deze constructie, die als te zwaar wordt gezien. Het college van bestuur van de TUE gaat volledig accoord.

Contacten tussen medewerkers van de universiteit in Maastricht en van de Eindhovense zusterinstelling bestaan er al enkele jaren. Sinds april 1989 is er aan gewerkt om die wat vastere grond onder de voeten te geven in de vorm van een samenwerkingsovereenkomst. Elk van de partners ziet daarin een mogelijkheid om zijn wat eenzijdige wetenschappelijke signatuur te compenseren met de mogelijkheden van de ander. Voor Maastricht, waar een component van technische wetenschappen ontbreekt, ligt om die reden samenwerking met Eindhoven voor de hand. Voor de TUE is tot nu toe vooral de medische en gezondheidswetenschappelijke inbreng interessant gebleken. Juist omdat de bestaande samenwerking 'bottom-up' is ontstaan, vanuit contacten tussen individuele onderzoekers of vakgroepen, vrezende de besturen van de medische faculteit en van gezondheidswetenschappen dat de voorgestelde structuur een beetje te veel van het goede is. Men wenst een "flexibele vorm van samenwerking die zo min mogelijk wordt belast met regels en goedkeuringen", schrijft het bestuur van geneeskunde. Het bestuur van de koepel zou bestaan uit

vier personen, twee leden van de respectieve colleges van bestuur en twee door hen aan te wijzen leden. De wetenschappelijke (advies-)raad zou worden gevormd door bij voorkeur vier hoogleraren, twee van beide partners. Zij zou advies moeten uitbrengen over voorstellen voor gezamenlijke projecten en de eisen waaraan die moeten voldoen. De raad krijgt tevens een stimulerende rol. Van hem wordt elke twee jaar een onderwijs- en onderzoekprogramma verwacht, dat deel zal gaan uitmaken van de ontwikkelingsplannen van de universiteiten. Verder is een wetenschappelijk bureau voorzien dat deze twee organen zal ondersteunen, en dat in beide locaties kantoor zal houden. De precieze invulling van de samenwerking per project wordt bij voorkeur afgewikkeld volgens de lijnen die de wet op het wetenschappelijk onderwijs daartoe biedt, schrijft het college. Daarnaast laat de overeenkomst ruimte voor een privaatrechtelijke juridische vormgeving van concrete projecten, bijvoorbeeld in de vorm van een stichting. Volgens collegevoorzitter Vredevoogd berusten de bezwaren van de faculteiten op een misverstand. De voorgestelde

stuursstructuur is voor eenvoudige gezamenlijke projecten inderdaad aan de zware kant, erkent hij, maar het samenwerkingsverband beoogt op termijn veel meer. Zo wordt uitdrukkelijk rekening gehouden met de ontwikkelingen in de richting van onderzoeksscholen. Ook het onderwijs blijft niet buiten beschouwing. Vredevoogd wil de mogelijkheid openhouden dat Maastricht en Eindhoven gezamenlijke studierichtingen zullen ontwikkelen, bijvoorbeeld op het grensgebied tussen de medische en de technische wetenschappen. Bovendien hecht hij veel waarde aan de stimulerende rol van de koepel en aan de continuïteit waarin deze kan voorzien. "We willen niet steeds eenmalige projecten die weer na een paar jaar ophouden", licht hij toe. Overigens houden de faculteiten op hun verzoek een stevige vinger in de pap. Er zal geen enkel projectvoorstel bij het wetenschappelijk bureau belanden zonder de schriftelijke instemming van de faculteiten.

Wammes Bos

Juridische faculteit krijgt Monnet-leerstoel Europees recht

De faculteit der rechtsgeleerdheid heeft een nieuwe leerstoel binnengehaald. Deze week werd bekend dat de Europese Gemeenschap de aanvraag van de juridische faculteit voor de 'Jean Monnet Chair of European Law' heeft gehonoreerd. De indiener van het project en beoogd leerstoelhouder is de universitair hoofddocent mr. dr. Bruno de Witte. Het voorstel voor de European Chair 'The Socio-Economics of European Labour Markets' dat de faculteit der economische wetenschappen heeft ingediend, is afgewezen.

Het Jean Monnet Project is een initiatief van de EG dat in 1990 is gestart. De Gemeenschap wil naast de uitwisselingsprogramma's als Tempus en Erasmus de hoger onderwijsinstellingen ook via andere wegen stimuleren tot internationalisering van het onderwijs. Universiteiten en hogescholen uit de landen van de EG kunnen aanvragen indienen ter financiering van 'Europese leerstoelen' en van cursussen gericht op de Europese integratie. Dit jaar werden 778 aanvragen ingediend. Uiteindelijk werden 242 projecten geselecteerd, waarvan 45 European Chairs. Een daarvan komt nu in Maastricht terecht. Vorig jaar ging een European Chair aan de neus van de Limburgse rechtenfaculteit voorbij en belandde hij in Nijmegen. Toen

moest men zich tevreden stellen met 5000 ECU, oftewel 11.500 gulden, voor het opzetten van een cursus 'media law'. "Peanuts," volgens beleidsmedewerkster internationalisering van de faculteit Adriana Alvarez. Het geld is besteed aan literatuur voor de internationaal georiënteerde cursus. De ontwikkeling en uitvoering van het blok 'media law' is door de RL zelf bekostigd. De leerstoel voor Europees recht wordt de komende drie jaar voor een deel door de EG gefinancierd. In totaal ontvangt de faculteit 140.000 gulden. De overige kosten moet zij zelf betalen. Daarnaast heeft zij de EG moeten beloven na afloop van de driejarige financiering uit het Jean Monnet Project, vier jaar lang het gehele salaris van de hoogleraar Europees recht voor

haar rekening te nemen. Alvarez hoopt dat 'Jean Monnet Chair of European Law' aan Maastricht is toegekend vanwege de aanwezigheid van de European Legal Studies en de plannen die de juridische faculteit heeft voor een European Law School. Maar dat blijft gissen, want de EG-commissie heeft geen reden voor de honorering gegeven. Dat de indiener van het project, dr. Bruno de Witte, leerstoelhouder wordt, ligt voor de hand maar is nog niet geheel zeker. Eerst zullen (volgens de regels van een normale hoogleraarsbenoeming) de zusterfaculteiten zich over zijn kandidatuur moeten uitspreken.

Riki Janssen

Inhoud

PAGINA 3

Slachtoffers

De Harmonisatiewet eist nu onverbidlijk haar tol. Te lang ingeschreven bij verschillende opleidingen? dan rest nog slechts een beroep op het auditorenfonds of de status van extraneus. Verder: studenten moeten meer stemmen, dus komen er stemhokjes.

PAGINA 5

Koning, keizer, admiraal

Poepen moeten we allemaal. Dat vond ook de Engelse Princess Margaret toen verplegingswetenschapper Harry van der Bruggen haar in een intiem moment over zijn stokpaardje vertelde. Gesterkt door haar royale aanmoediging nam hij zich voor een proefschrift over dit geurige onderwerp te schrijven.

PAGINA 7

Computerfreak

Als je Viktor Allis een computerfreak noemt vindt hij dat niet erg, want hij is niet het soort freak dat al zijn sociale contacten laat schieten om dag en nacht achter de computer te kunnen zitten. Nummer twee bij het wereldkampioenschap programmeren, ontcijferaar van 'Vier op een rij' en dan niet eens een computer thuis hebben staan! Misschien is Viktor een sociale freak.

PAGINA 11

Verliefd

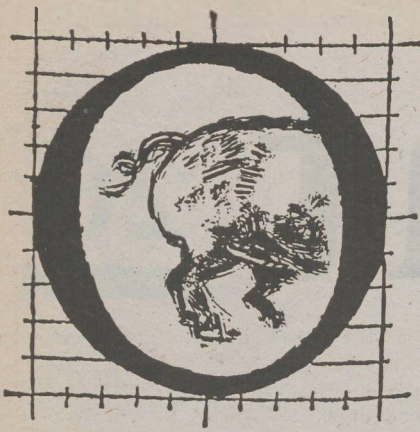
Hij deed zijn reputatie als Neerlands hardste interviewer weer eer aan. Met zijn slachtoffer op schoot en zijn hand in haar haar ontlokte Ischa Meijer aan de nieuwe vedette Connie Palmes veel gekir en gegiechel en zo nu en dan ook nog een verstandige opmerking. Gelukkig staan er daar meer van in het boek. Toch een leuke middag.

PAGINA 12

Intiem kabinet

Of men zich maar erotisch aangekleed bij de ingang van het Lösstheater wilde melden. Aldus uitgemonterd (hij had zijn stropdas afgedaan en hier en daar een knoopje geopend) verscheen onze sexy verslaggever ter plekke.

ledere letter, leesteken of spatie is één hokje

Grid for address calculation: Paartjes vóór dinsdagmiddag 16.00 uur via bovenstaand rooster inleveren bij de redactie, Keizer Karelplein 10.

Prijs
1,50
3,00
5,00
7,50
10,00
12,50

Paartjes vóór dinsdagmiddag 16.00 uur via bovenstaand rooster inleveren bij de redactie, Keizer Karelplein 10. Alle Paartjes moeten betaald worden. Voor langere teksten geldt het normale millimeterarief.

Paartjes

- Alle films f 5,- Moviebox gratis bij 3 films! 15x gehuurd: 1 film gratis. Euro Video, Scharnerweg 67, Maastricht.
• Verhuizen? Huur een aanhangwagen! Afm. 2 x 1m. f25,- p.d. Tel. 04409-1744/2324.

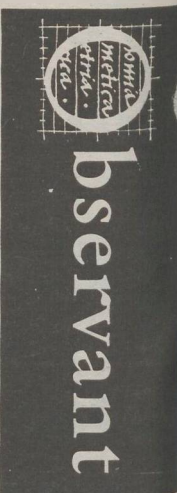
- ook al dan niet bedrukte rugby-shirts bodywarmers sweaters polo's en Jagersjassen: UNIPRO 252860 18-20.
• JAZZ Kwartet G. van Zeyl voor uw receptie, Gala of Party. Vrijblijvend 634366.

- Openhaardhout? in de 2e helft maart worden op RL-terrein Randwijk populieren omgehakt. Gratis af te halen. Info 887506.
• Nijmeegse student (23) zoekt kamer te (onder)huur ivm stage in Maastricht van 15 april tot eind juni. Weet je iets?? Bel 080-237935 (John).

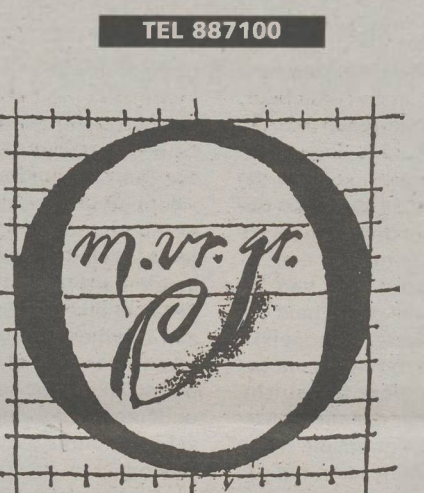
- Net van stage zoek ik zsm een kamer in M'tricht. Bel 01830-20384. Daag Puck!
• Medewerkster RL zoekt woning, flat of appartement met 3 slpk per 1 mei of 1 juni. Tel. 080-772555 (weekend) of 043-887280 (ma t/m do 9-18).

KWAMERBURO stichting studenten-huisvesting maastricht

- Te huur: 1 kamer van 4,60x3m. (studentenhuis) Brusselsestraat. Huurprijs f300 incl.. Per 1 april te aanvaarden.
• Mooie studio voor 1 persoon, eigen voorzieningen. Maastr. Steenweg Vroenhoven. Huurprijs f500 incl.. Per direct te aanvaarden.

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg
Uitgave van de Stichting Maffius Verschijnt wekelijks.
Redactieadres Keizer Karelplein 10 (begane grond) Postbus 616 6200 MD Maastricht telefoon 043-887174, 887125, 887128 Fax: 043-256909

Brieven Gezocht

"Prikkelende, kleurrijke en toch zachtzellige hetero-sokkin (akademisch nivo) zoekt heldhaftige half-sok (idem). Ga al snel van mijn sokken als je mij, met je wollen sokje aan, knoedelt, liefst met opgekruld teen-tje. Geen sokken-hangen-op-hielen type. Wel sokken aanhouden tijdens het (voetje)vrijen." (Uit: Jansen, A. & Boon, L. (in press, p.96). Sock me: sokkenlief en -leed geturfd.)

Stichtingsbestuur Wim Hermens (voorzitter) Jan van der Made (penningmeester) Ton Hamelers Ad van Iterson Geertjan Tangelder
Redactie Jacques Herraets Wammes Bos Riki Janssen
Redactie-assistente Marlies In de Braekt

Ach, lieve Eva, ik turf 20-2 voor jou en 2-1 voor de rechterwing. juffrouw Jansen.

Onderzoeksscholen

In het overigens helder en betrouwbaar weergegeven verslag van de bijeenkomst over onderzoeksscholen (Observant 24, 28 februari 1991) is een storende interpretatie gesloten. Aan het eind van het artikel geeft U aan dat ik het vervelend zou vinden dat er een concurrerend voorstel van de Vrije Universiteit op het gebied van hart- en vaatziekten voorligt. In de discussie is duidelijk naar voren gekomen dat het hier niet om een concurrerende initiatief gaat omdat de Vrije Universiteit qua omvang niet aan de criteria voor een onderzoeksschool op het gebied van hart- en vaatziekten voldoet (citaat derden). Daarbij komt dat ik zelf heb aangegeven dat wij een goede samenwerking met de Vrije Universiteit hebben en zelfs nagaan op welke wijze deze samenwerking geïstitutionaliseerd kan worden. Ik vind het vervelend dat wanneer mijn collega's van de VU via de Observant de indruk zouden krijgen dat ik hen als een concurrent beschouw.

Abonnementen Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 36,- per jaar.
HOP Samen met negen andere universiteitsbladen is Observant aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau.

Autorijschool Dorssers doet het met garantie
Jawel, indien u de eerste keer niet slaagt voor het rijexamen, betaalt u de tweede keer niets. Door het houden van proefexamens wordt u optimaal voorbereid op uw examen. U betaalt slechts fl.35,- per rijles in VW Golf. Tevens het adres voor uw privé theorieopleiding. Bel voor informatie 046-377738

GRIEKSE EETHUIS Nellis DE BETERE GRIEKSE SPECIALITEITEN
Menu's vanaf: f 9,50 tot f 24,50
Gefrituurde visjes
Gegrilde makreel en forel
Geopend 17-22 uur Dinsdags gesloten
Alex. Battalaan 61 Maastricht. Tel. 043-215358

Boekhandel DE TRIBUNE Kapoenstraat 8 6211 KW Maastricht Telefoon (043) 251978
Literatuur
Werk heb ik al, nu nog een kamer of etage! Bel Madelinde (Utrecht): 030-735036.
Te koop: Tektronix 2-kanaals Oscilloscoop (incl. nieuwe Philips Passieve Probe) incl. M.V.Boxtel 043-474591 Tussen 9 en 5.
SRVM les chevaliers: 20-3 Deadline Equus 26-3 ALV Mistral 19.30 + video-avond

U wilt een RIJBEWIJS
10 Theorielessen, computertoets, leerboek en examenaanvraag: f 140,-
Praktijklessen in Volkswagen Golf kosten fl. 37,50 GARANTIE
Door ons stappenplan en het houden van proefexamens, wordt U optimaal voorbereid en vertrouwd gemaakt met uw rijexamen. Indien U voor het proefexamen slaagt, doch niet voor het eigenlijke examen, bieden wij U de mogelijkheid tot een gratis herexamen.
VERKEERSSCHOOL 'CHRISTOFFEL' Gerckenshaag 33, 6228 EL, Maastricht. tel. 043-611315

Berg en Terblijt
Te koop ons comfortabel halfvrijstaand woonhuis met garage en carport. Tuin met veel privacy.
Ind: hal en toilet. Woonkamer overgaand in L-vorm naar open keuken (witte Bosch) met leistenen vloer. 1e verd. 3 slaapkamers. Badkamer met ligbad. Vaste trap naar 2e verd.: CV-ruimte en 4e slaapkamer.
Alg: c.v.gas. Isol: beglazing, dak- en muurisolatie. Gelegen in rustige courante woonomgeving aan Maasdal op loopafstand van Ambyerbos. Tel. 04406-41170. Vraagprijs fl 194.000 k.k.

Restaurant De Grenadeer is een uniek horecabedrijf in het bonkend hart van Gronsveld. Na verbouwing van het bedrijf, welke medio april 1991 klaar zal zijn, beschikken wij over een café/bar, aparte biljart ruimte, restaurant, wintertuin, VIP-room, vergaderruimten en een zaal voor diners en partijen/feesten.
Voor vrijblijvende informatie of voor reserveringen kunt u contact opnemen met de heer van Loo, tel. 04408-1596.
Rijksweg 41 6247 AA Gronsveld

Prijs van standaardpakket nog niet vastgesteld

Studenten worden verplicht zich tegen ziektekosten te verzekeren

Minister Ritzen wil studenten verplichten zich tegen ziektekosten te verzekeren. Dat staat in de nieuwe versie van het plan voor de ziektekostenverzekering van studenten, dat minister Ritzen woensdag in de Studentenkamer heeft voorgelegd. Eerder was al bekend dat verzekeraars verplicht worden, studenten voor een vast bedrag op te nemen.

Studenten die niet onder het ziekenfonds vallen, moeten zich straks dus verplicht particulier verzekeren. Voor een 'standaardpakket' gaan ze dan een nog nader te bepalen bedrag betalen, dat volgens de bewindsman binnen redelijke grenzen van hun koopkracht moet blijven. Belangrijke doelstelling van het plan is alle studenten de gelegenheid te geven zich tegen een redelijk bedrag te verzekeren. Op dit moment is zo'n vier procent van de studenten niet verzekerd, maar aan die situatie wil Ritzen nu een einde maken. Het 'normbedrag' voor ziektekosten in de studiebeurs wordt alleen nog uitgekeerd aan wie kan bewijzen dat hij verzekerd is. Bovendien moeten studenten die zonder verzekering voor hoge medische kosten komen en een beroep doen op de bijstand die kosten later terugbetalen.

Ritzen wil met dit plan ook het budget van Studiefinanciering in de hand houden. Door allerlei forse prijsverhogingen bij de ziektekostenverzekeringen dreigde de

minister voor flinke extra uitgaven te komen, als hij die verhogingen steeds moest compenseren - in zijn notitie noemt hij zelfs een bedrag van 25 miljoen. De minister ontkomt niet helemaal aan de prijsverhogingen, maar het probleem is overzichtelijk.

Premies worden, net als nu, alleen vergoed aan studenten die op grond van het inkomen van de ouders aanvullende financiering krijgen. Die vergoeding krijgen de studenten in de vorm van een vast normbedrag, afhankelijk van het soort verzekering dat zij hebben gekozen. De afspraken die Ritzen wil maken met de particuliere verzekeraars moeten voorkomen, dat dat normbedrag door hoge premies wordt opgejaagd. Studenten die alleen een basisbeurs krijgen moeten de verzekering zelf betalen, maar zij profiteren dan van diezelfde afspraken.

Minister Ritzen benadrukt dat het voorstel een interimregeling is. Als in 1995 de beoogde nieuwe Wet op de Zorgverzekering

in werking treedt, loopt deze interimregeling af.

Tijdens het overleg tussen minister en studentenorganisaties in de Studentenkamer, woensdagochtend, had vooral de studentenbond LSVB nogal wat vragen bij het voorstel. Zij betreurde het dat er toch niet één ziektekostenverzekering komt voor alle studenten: in dit voorstel zijn er nog steeds verschillen in premies en verschillen in dekking. Zo vergoedt het ziekenfonds bijvoorbeeld wel de kosten van de tandarts en van anticonceptiva, terwijl veel particuliere verzekeraars dat niet doen. Ook wilde de bond graag weten of er regelingen komen voor studenten die zich tijdelijk uitschrijven en voor extranei en auditoren. De minister wilde nu nog niet gedetailleerd op de vragen ingaan, omdat hij nog in onderhandeling is met de ziektekostenverzekeraars.

HOP/Margriet van Lith

Stemhokjes moeten bij raadsverkiezingen opkomst van studenten stimuleren

De hal van het Jezuïetenklooster zal donderdag 30 mei in een stemlokaal veranderen. Authentieke stemhokjes en het bijbehorende rode potlood moeten studenten die geen schriftelijke stem voor 27 mei uitbrachten, verleiden alsnog te kiezen voor een van de studentkandidaten voor de U-raad. Daar is slechts een collegekaart, OV-jaarkaart of ander identiteitsbewijs voor nodig. En natuurlijk een controle van de man of vrouw achter de tafel. Want wie zijn stem al schriftelijk heeft laten horen, kan dat niet meer "persoonlijk" doen. Op vrijdag 31 mei worden de studenten geneeskunde en gezondheidswetenschappen op een zelfde wijze in Randwijk opgeroepen toch nog te stemmen.

De stemhokjes zijn een nieuw fenomeen in de verkiezingsgeschiedenis van de RL. In het verleden konden personeelsleden en studenten alleen schriftelijk stemmen. De thuisgestuurde envelop met stembiljet en retour-envelop kon ingevuld via de post of stembussen weer worden ingeleverd. Deze mogelijkheid blijft bestaan. Maar omdat de verkiezingsopkomst onder studenten de laatste jaren schrikbarend is afgenomen (in 1990 tot 36 procent), kunnen zij in plaats van het schriftelijk stemmen ook "persoonlijk stemmen". Hiermee hoopt het centraal stembureau, het opkomstpercentage te verhogen. Dat is nodig ook. Wordt de opkomst lager dan 35 procent, dan komt een studentenzetel op de tocht te staan. De zetels van het wetenschappelijk- en het ondersteunend- en beheerspersoneel zijn vooralsnog niet in gevaar, gezien de opkomst van respectievelijk 66 en 56 procent in 1989. Behalve het "persoonlijk stemmen", moeten ook advertenties in Observant en meer informatie in de facultaire bladen en op de prikborden kiezers lokken. De geringe publiciteit is volgens mr. Gerard Hensen, secretaris van het centraal stembureau, een van de redenen voor de lage opkomst bij studenten. Belangrijker is echter de grote studiedruk waardoor de belangstelling voor de universitaire en facultaire politiek afneemt, meent hij. Of de acties van het stembureau succes zullen hebben zal op 7 juni blijken. Dan wordt de verkiezingsopkomst en -uitslag in 'het Kruithuis' bekend gemaakt.

Riki Janssen

Harmonisatielawet eist slachtoffers

Studenten die zes jaar of langer staan ingeschreven in het hoger onderwijs hebben vanaf 1 september geen recht meer op studiefinanciering. Op die datum is de opschortende werking van het vonnis van de president van het Haags gerechtshof Wijnholt definitief voorbij en treedt de Harmonisatielawet volledig en voor iedereen in werking. Dat betekent dat het recht op studiefinanciering wordt gekoppeld aan de inschrijvingsduur in het gehele hoger onderwijs. Die is maximaal zes jaar.

Met name studenten die in het studiejaar '86-'87 en '87-'88 met een academische opleiding aan de RL zijn begonnen en die daarvoor al ingeschreven stonden bij een HBO-opleiding of andere WO-studie, worden het slachtoffer van de harmonisatielawet. Zij dachten bij aanvang van hun huidige studie nog zes jaar inschrijvingsduur te hebben. Deze oude rechten worden hen nu door de volledige invoering van de Harmonisatielawet afgenomen. Om hoeveel studenten het in Limburg gaat, is studentendecaan Juliette Cremers niet duidelijk. "Exacte cijfers hebben we niet. Er is wel een grotere toeloop van mogelijke slachtoffers. Vorig jaar kwamen er in totaal vijf bij het decanaat vragen stellen over de veranderingen per 1 september. Nu kloppen zes tot zeven studenten per week aan onze deur."

De gedupeerde groep kan zich na het studiejaar '90-'91 niet meer als student inschrijven. Wel kan men de studie afronden als auditor of extraneus. (rj)

Ritzen ziet volledig af van 'knipkaart'

Minister Ritzen heeft definitief afstand genomen van de invoering van het 'leerrecht'. De invoering van onderwijsvouchers die studenten het recht geven ongebruikte studiepunten later alsnog te 'verzilveren' brengt volgens Ritzen veel te grote problemen met zich mee.

De minister vreest vooral dat de nog ongebruikte vouchers voortdurend als een onweerswolk boven de onderwijsbegroting zullen hangen, zo heeft hij de Tweede Kamer laten weten. De minister antwoordde hiermee op vragen van de commissie Onderwijs van de Tweede Kamer tijdens de bespreking van het rapport van de commissie-Rauwenhoff, afgelopen maandag. Volgens Ritzen voegt het idee van vouchers als middel om de financiering van de universiteiten te regelen niets toe aan de nu geplande manier van bekostiging, terwijl invoering van vouchers die het leerrecht regelen 'na langdurige ambtelijke studie' veel te problematisch is gebleken. (HOP)

Fantast

In de trein naar het Noorden licht ik het deksel van de afvalbak naast mijn stoel op. Op de binnenzijde van het deksel staat met rode viltstift geschreven: "JEWS!" De mededeling zelf verrast mij niet -zo ver is het al met mij gekomen- maar wat een rare plaats om het te schrijven. Maar dan dringt de symboliek tot mij door: de auteur wil duidelijk maken dat het vuilnisvat hem een geschikte plaats voor joden lijkt.

Wie doet zo iets? Daarover piekerend valt mij op wat mij al een half uur lang ontgaan is, ook al staat het recht voor mijn neus, op de achterzijde van de stoel voor mij en eveneens in rode viltstift: F-side. Onze antisemitische vriend heeft zijn handtekening achtergelaten, ook al weet ik niet precies wat F-side betekent. Een supportersgroep van een voetbalclub? Van Feyenoord? Zo iets. Maar waarom heten ze dan F-side? Omdat zij in het stadion gewoonlijk samen in één vak zitten: vak F. Ik moet ernaar raden, want ik beken nog nooit van mijn leven in een voetbalstadion geweest te zijn? Dus weet ik niet of het gebruikelijk is om de verschillende vakken in een stadion met letters aan te duiden. Is dat een gebrek in mijn opvoeding?

Door het raam starend naar het voorbij rollende landschap besluit ik dat het om voetbalsupporters in een bepaald vak van een voetbalstadion gaat. Ik zie het voor mij: een verzameling opeengepakt en tierend tuig, verwoed wrikkend aan de metalen hekken die hen scheiden van de wereld van gewone mensen. Zijn die hekken sterk genoeg? Stel je voor dat ze uitbreken. Terwijl ik dit tafereel zich voor mijn geestesoog voltrekt, verschijnt boven de rand van het stadion plotseling een grote, gele slurf, waarvan de opening zich traag naar het midden van het vak vol tuig beweegt. Daar aangekomen begint hij een grijze massa uit te braken: beton dat de aanwezigen in het vak bedelft. De details vallen mij op: de grijze brei komt niet gestaag, maar in golven, kokhalzend. Degenen die zich onder de slurf bevinden worden van boven getroffen en verdwijnen vrijwel onmiddellijk uit het oog. Vervolgens vormt zich een heuvel waarlangs steeds meer brei naar beneden stroomt, waarin de overigen van onder naar boven langzaam verdwijnen. Zij die voorop staan rukken aan de hekken om aan de traag stromende blubber te ontkomen, maar de hekken houden het, zij zitten als ratten in een val.

Het beeld is mij aangenaam, maar er klopt iets niet. Hoe komt die slurf daar boven de tribune. Wat houdt hem omhoog en hoe kan de betonmassa tijdens een deel van zijn weg zich tegen de zwaartekracht in bewegen. Die vragen storen mij, want ik houd ervan om enigszins realistisch te dagdromen. Inmiddels verlaat mijn trein het station van Roermond en valt mijn oog op een kraan op een bouwplaats. Dat brengt mij op een idee! Bij de in aanbouw zijnde collegezaal achter het Jezuïetenklooster hebben ze ook zo'n kraan. Voor het storten van de betonnen vloer had men aan de kabel een grote, metalen pot gehangen, die van boven gevuld en van onder geopend kon worden. Ik heb daar op weg naar mijn faculteit een aantal keren gefascineerd naar staan kijken. De pot werd naast een betonmolen neergelaten, gevuld en vervolgens opgehesen.

Voor mijn geestesoog zwaait de arm van een reusachtig kraan statig over de bovenrand van de tribune van vak F. Aan de kabel een pot met beton. Midden boven vak F gekomen opent zich aan de onderzijde een schuif en..... Geen detail van dit prachtige tafereel ontgaat mij. Als in een vertraagde filmopname zie ik de blubber zich langzaam verspreiden. Sommigen proberen hardnekkig het hoofd boven water te houden: luctor et emergo, maar daarvoor moet je in Zeeland zijn. In vak F gaat iedereen reddeloos ten onder. Ik zie de massa stollen. Wat rest is een fraaie betonvloer. Een diep tevredenheid maakt zich van mij meester. Er is nog gerechtigheid in deze wereld!

Als wij het station van Weert binnenrijden, ontwaak ik onwillig uit mijn dagdroom. Zoals altijd met een geestelijke netvlies te houden. Dat lukt niet, want diepe schaamte maakt zich van mij meester. Het probleem met dat tuig van de F-side is, dat het erin slaagt om van een zachtzinnig en net persoon een gewelddadige fantast te maken. Maar een fantast met realiteitszin, dat wel.

H.F.M. Crombag

INVITATION TO INFORMATION SESSIONS

In a widely published comparative study on European Business Schools, the MBA Programs of the Erasmus University Rotterdam were listed as leading in Europe.

The Rotterdam School of Management offers two full-time management programs, both in English.

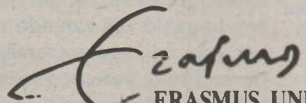
■ MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION (MBA)

The International MBA Program in General Management is a two-year program. The program covers all relevant aspects of general management and includes subjects such as: Finance, Production, Marketing, Research and Development, Human Resource Management and Strategic Management.

■ MASTER OF BUSINESS INFORMATICS (MBI)

The International MBA Program in Business Informatics is a two-year program given in cooperation with The University of Michigan. In addition to general management subjects, it focuses on the introduction and application of new information technologies in all aspects of (international) management.

The international student population consists of 65% students from abroad and approximately 25% are women. Teaching methods are a combination of lectures, cases and projects designed to develop essential management skills. Students have a wide variety of educational backgrounds like Economics, Law, Medicine, Engineering, Arts etc..

ERASMUS UNIVERSITY
Rotterdam School of Management

The Rotterdam School of Management will organize information sessions about the MBA Programs at:

Erasmus Universiteit
Rotterdam
Thursday 21 March 1991
19.00 - 21.00 hrs.
FG Gebouw, Zaal G2-46
Burg. Oudlaan 50
ROTTERDAM

Universiteit van
Amsterdam
Friday 22 March 1991
14.30 - 16.00 hrs.
Oudemanhuispoort 4-6
Zaal F-001
AMSTERDAM

Technische Universiteit
Delft
Wednesday 27 March
1991
10.00 - 11.30 hrs.
Mekelweg 5
Aula, Commissiekamer 3
DELFT

Rijksuniversiteit
Utrecht
Friday 22 March 1991
10.30 - 12.00 hrs.
Heidelberglaan 2
Transitorium 2, Zaal 108
UTRECHT

Rijksuniversiteit
Groningen
Tuesday 26 March 1991
14.30 - 16.00 hrs.
Broerstraat 5
Akademiegebouw, Zaal 2
GRONINGEN

Please send more information about:

- Master of Business Administration (MBA)
- Master of Business Informatics (MBI)
- I will attend the Information Session on .....

Name: .....

Address: .....

Postal Code & City: .....

University: .....

Study: .....

Year of Graduation: .....

Send it to: Erasmus University, Rotterdam School of Management
Public Relations & Admissions Office, Room FB 63,
Burgemeester Oudlaan 50, 3062 PA ROTTERDAM,
THE NETHERLANDS, Phone: 010-408 1905/1936

Observant 3-91

International MBA Programs that really master global demands

"onderzoek het effect van feedback op het aanvraagdgedrag van huisartsen ...."

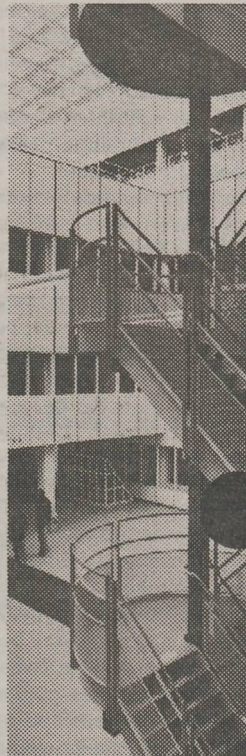
Bij het academisch ziekenhuis Maastricht zijn we ons er goed van bewust dat de activiteiten van huisartsen en die van onze specialisten in elkaars verlengde liggen; ze beïnvloeden elkaars functioneren. Het Diagnostisch Coördinerend Centrum (DCC) coördineert alle diagnostische aanvragen van de 85 huisartsen in de regio. Het DCC geeft de huisartsen persoonlijke feedback over het eigen aanvraagdgedrag. De invloed van deze feedback zult u

als assistent-onderzoeker (m/v)

in een half-time functie (19 uur per week) helpen meten en analyseren. U verzamelt onder andere aanvraaggegevens van de aangesloten huisartsen en analyseert deze, waarbij u de data entry-typistes inhoudelijk ondersteunt. Voorts beoordeelt en codeert u medische gegevens om zo bij te dragen aan een helder en inzichtelijk beeld van het aanvraagdgedrag en veranderingen daarin. Bovendien participeert u in het opstellen van wetenschappelijke publikaties. Het betreft een aanstelling voor de duur van het project, tot 1 januari 1993.

Basis-arts met automatiseringskennis

Voor deze functie is het diploma Basisarts van belang, net als kennis van automatisering, bij voorkeur op het gebied van dBase III+ en SPSS. Kennis van eerstelijns-, registratie- en codeersystemen strekt tot aanbeveling, terwijl in ieder geval uitstekende contactuele eigenschappen nodig zijn. Het salaris wordt vastgesteld aan de hand van uw opleiding en ervaring en zal maximaal f 4.258,- bruto per maand bedragen (schaal B08 BBRA), gebaseerd op een full-time dienstverband.

Wilt u meer weten?

Over de vakinhoudelijke aspecten van de functie kunt u inlichtingen inwinnen bij de heer drs. R.A.G. Winkens, projectleider, telefoon (043) 87 73 89. Over de functie in het algemeen kunt u contact opnemen met mevrouw drs. M. Hermans, personeelconsulente, telefoon (043) 87 54 17.

Of meteen solliciteren?

Uw schriftelijke reactie kunt u, graag binnen twee weken en met vermelding van vacaturnummer 51/5 op brief en envelop, richten aan de dienst Personeel en Organisatie, afdeling Arbeidszaken, academisch ziekenhuis Maastricht, Postbus 5800, 6202 AZ Maastricht.

academisch ziekenhuis Maastricht

azM

Midden in Europa staat het pas voltooide gebouw van het azM, het jongste academisch ziekenhuis van Nederland. Natuurlijk zijn alle specialismen vertegenwoordigd, waarbij hart- en vaatziekten, geriatrie, transplantatie en perinatale zorg internationaal aanzien genieten. Door een zelfkritische instelling werkt het azM zeer zorgvuldig en klantgericht.

Graag een bordje met 'niet storen' aan het bed

De dagelijkse behoefte als obsessie

Poeppen is een probleem. Veel Nederlanders schamen zich voor de geur, de kleur of het geluid van hun dagelijkse behoefte. In het ziekenhuis is de ellende het grootst: 41 procent van de patiënten heeft problemen met de beddepan of de po. Verplegingswetenschapper Harry van der Bruggen (47) onderzocht het fenomeen 'stoelgang' bij ziekenhuispatiënten negen jaar lang en schreef er zijn proefschrift over, waarop hij donderdag promoveerde. Op de laatste bladzijde stelt hij: "Over dit proefschrift kan moeilijk serieus gesproken worden." Toch een poging.

Schaamte of ergernis: dat zijn de gevoelens, die gezonde mensen dikwijls bekruipten tijdens hun dagelijkse verblijf op de wc. "Vooral vrouwen zijn nogal gesteld op propere toiletten. Die hechten aan een schone wc-pot, een frisse geur en schone handdoeken. Mensen, die maag- of darmstoornissen hebben maken zich vaak zorgen over de geuren en de winderige geluiden, die ze produceren," vertelt Van der Bruggen. Uit zijn proefschrift ('Patiënt, privaat en privacy; de stoelgang als gezondheidswetenschappelijk probleem') blijkt dat ziekenhuispatiënten in veel grotere mate dan gezonde mensen moeilijkheden hebben met hun ontlasting. In het ziekenhuis kan de bezorgdheid over de grote boodschapsescalieren tot een ware obsessie. Po en beddepan zijn voor deze mensen de meest afschrikwekkende objecten. De obsessie kan ver gaan, heel ver. "Ik heb gevallen meegemaakt, waarbij patiënten hun behoefte net zo lang ophielden totdat ze ontslagen worden uit het ziekenhuis. Dat kan dus oplopen tot een week of twee."

Van der Bruggen heeft zelf praktische ervaring in de gezondheidssector. Hij werkte als verpleegkundige in Engeland en Frankrijk. In Lyon studeerde hij verplegingswetenschappen. In 1980 kwam hij in Maastricht en twee jaar later begon hij zijn onderzoek naar het wel en wee van de menselijke stoelgang.

Privacy

Het gebrek aan privacy is de voornaamste reden waarom mensen in het ziekenhuis moeite hebben met hun ontlasting. Die privacy-drang heeft zich in de loop van de eeuwen ontwikkeld. "Vroeger, bij de Romeinen en de Grieken was het de gewoonte de zaak van de wereld om je behoefte in het openbaar te doen. Dat duurde zo ongeveer tot de Middeleeuwen. Toen verplaatste het zich meer naar de privésfeer. Nu is het zelfs zo erg, dat er een taboe op ligt," zegt Van der Bruggen. Maar het is niet alleen de schaamte vanwege de nabijheid van andere patiënten die moeilijkheden oplevert. Daarnaast kleeft er ook een heel praktisch bezwaar aan het poepen in de beddepan. "Als een mannelijke patiënt de beddepan krijgt, moet hij zich met één hand heel verkramp vasthouden aan de bedrand en in de andere hand moet hij ook nog eens een urineflus houden. Bovendien is de pot niet diep genoeg. Allemaal problemen dus, die de stoelgang voor een ziekenhuispatiënt niet aangenamer maken." Sommige patiënten doen er alles voor om de pan te vermijden. "Ik heb een man meegemaakt, die helemaal in het gips zat. Telkens als de zuster met de beddepan langs kwam hoefde hij niet. Maar 's nachts, als er even geen verpleegkundige op de afdeling was, stapte hij uit z'n bed en ging omgekeerd op een stoel zitten. En zo hupte hij naar het toilet. Levensgevaarlijk." Andere patiënten, die hun behoefte wel gewoon op de beddepan doen, gaan tijdens de stoelgang heftig roken of papier verbranden om

daarmee de vrijgekomen geur te verdrijven. "Er is ooit een patiënt geweest die zijn brandende sigaret onverhoopt naar buiten moest gooien, omdat er een verpleegster aankwam. De peuk belandde in een rolluik, dat daarop vlam vatte. Dat is op zich wel een grappig verhaal, maar in feite is het natuurlijk allemaal erg riskant en onverantwoord."

Toiletcultuur

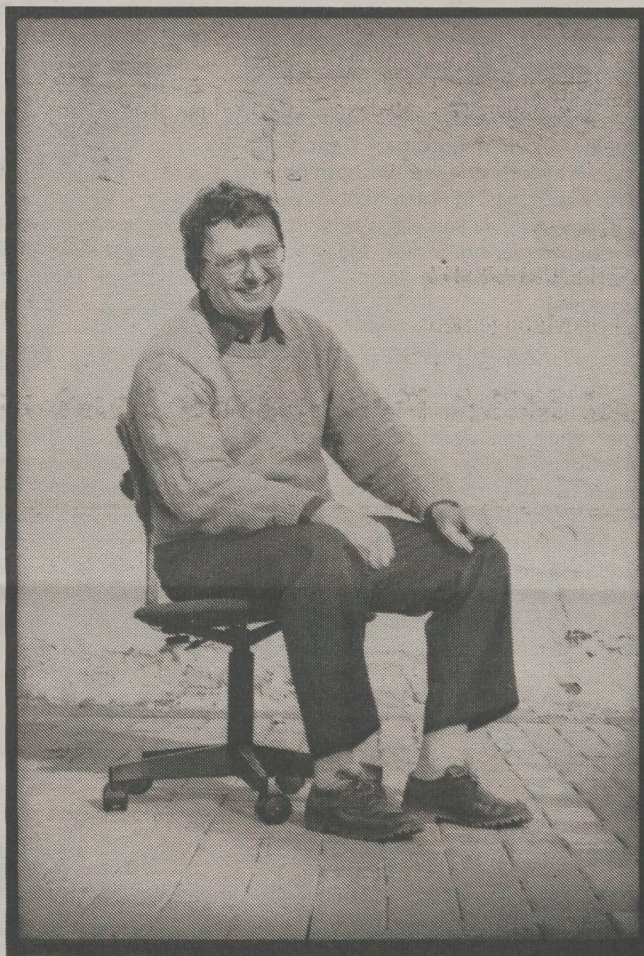
Het proefschrift van Van der Bruggen bevat cijfers over de gewoonten en meningen van de gezonde Nederlanders ten aanzien van stoelgang en alles wat daarmee te maken heeft. Zo schaamt 62 procent zich voor het laten van winden in gezelschap, stelt 56 procent de gang naar de wc uit als het daar stinkt en neemt 74 procent ruim de tijd voor het verblijf in het kleinste kamertje. Die tijd kan uiteenlopen van een paar minuten tot een half uur. In de laatste categorie zitten mensen die er volgens Van der Bruggen een heuse toiletcultuur op na houden. "Je hebt personen, die een heel ritueel vooraf laten gaan aan hun verblijf op het toilet. De ene moet eerst een paar koppen koffie drinken, de ander rookt eerst een sigaret. Ook zijn er wc-gangers die tijdens hun verblijf de krant lezen of naar de radio luisteren. Dat zijn meestal mannen. Vrouwen zien het doen van hun behoefte meer als een noodzakelijk kwaad."

Ook onder ziekenhuispatiënten heeft Van der Bruggen cijfers verzameld. Van hen snapt 84 procent niet dat een verpleegkundige ook helpt bij de stoelgang als dat in het geheel niet nodig is, 69 procent wil een bordje met 'niet storen' aan het bed tijdens het poepen en 63 procent wil de ontlastingsgeluiden verdoezelen door bijvoorbeeld een radio.

Veel patiënten zijn ontevreden met de verpleging. Daar valt dan ook het nodige aan te veranderen, meent Van der Bruggen. Tot nog toe laten verpleegkundigen zich er te weinig aan gelegen liggen om de problemen van patiënten te begrijpen, vindt hij. "Veel verpleegkundigen denken dat ze weten wat er in een patiënt omgaat. Maar uit onderzoek -overigens van studenten uit Maastricht- blijkt dat dat helemaal niet zo is. De verplegingswetenschap kan daar misschien iets aan bijdragen."

Engelse prinses

Dat over stoelgang moeilijk serieus gesproken kan worden heeft Van der Bruggen veelvuldig aan den lijve ondervonden tijdens lezingen. "Als ik over het onderwerp begin, wordt er vaak lacherig gedaan. Ik heb eens een keer gesproken voor een zaal vol katholieke zusters. Ze lagen allemaal in een deuk. Men neemt het niet serieus, terwijl het toch een heel belangrijk onderwerp is." Toch reageert niet iedereen hilarisch op Van der Bruggens 'hot item'. In Londen werd hij bevestigd in zijn interesse. Op koninklijke wijze zelfs. Prin-

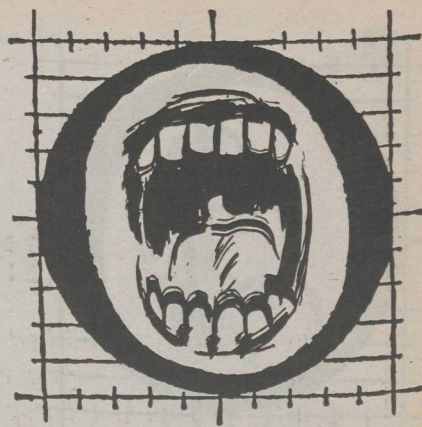

Harry van der Bruggen: "Prinses Margaret reageerde heel enthousiast" (Foto Franco Gori)

ses Margaret, de zus van koningin Elizabeth van Groot-Britannië, reageerde enthousiast. "Ja, ik sprak haar heel toevallig op een receptie, toen ik nog in Engeland werkte. Het was een receptie van verpleegkundigen en dat waren voornamelijk vrouwen. Ik was daar zo ongeveer als enige man en daarom had ze denk ik wel interesse voor mij," herinnert Van der Bruggen zich en vervolgt trots: "Ze vertelde me dat het een onderwerp was, dat iedereen raakt. Dat sterkte mij."

Over de perikelen omtrent de stoelgang is nog weinig gepubliceerd. Licht dat aan het precaire karakter van het onderwerp? "Nee, daar heeft het niets mee te maken. De verplegingswetenschap is nog jong, dat is veeleer de reden." Angst om niet serieus te worden genomen hoeft er volgens hem niet bestaan. "De verplegingswetenschapper is de aangewezen persoon om dit soort dingen te onderzoeken. Als hij het niet zou doen, dan is het bestaan van verplegingswetenschappen haast niet te rechtvaardigen. Het is belangrijk dat gewone items, zoals de stoelgang, onderwerp van onderzoek blijven."

Fred Akkerma

A Point

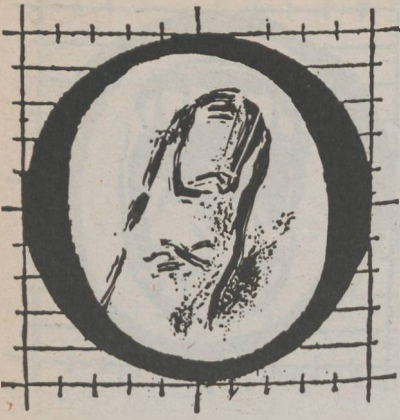
August Magirus ©

Achter het hoofdklooster van de RL nadert de nieuwe collegezaal zijn voltooiing. De zaal is al tot ver in 1993 besproken. Dat komt door PIORS. PIORS staat voor PGO-Induced Oral Retention Syndrome. Het is een aandoening die tot voor tien jaar niet bestond, maar die nu intensief wordt onderzocht. De lijdens zijn te herkennen aan hun extreme zwijgzaamheid gecombineerd met depressiviteit en onrustig gedrag. Deze klachten blijken significant vaker voor te komen bij leden van de wetenschappelijke staf van de RL dan bij de hele Nederlandse bevolking. De werkhypothese van de onderzoekers luidt dat het hier een psychosomatische aandoening betreft die veroorzaakt wordt doordat de patiënten als tutoren van onderwijsgroepen jarenlang verplicht hun mond hebben moeten houden. Men ziet in het syndroom een aanwijzing dat er tenminste één eigenschap als essentieel menselijk kan worden aangemerkt: de fundamentele behoefte om te praten. Dit staat bekend als de homo-loquaxhypothese. Inmiddels onderzoekt een team van medisch onderzoekers, gezondheidswetenschappers, internationale juristen en ethici of het recht om zijn mond open te doen als een fundamenteel recht van de mens in het handvest van de Verenigde Naties moet worden opgenomen. Immers, het ontnemen van het jus loquendi leidt tot hevige frustraties die zich in psychosomatische klachten uiten.

De ziekte is pas heel laat opgemerkt. Dat komt, zo staat in het eerste proefschrift dat binnenkort over het onderwerp verschijnt, doordat de kwaal aanvankelijk niet opviel binnen de universitaire gemeenschap. De grote zwijgzaamheid van de lijdens bleef onopgemerkt in de enorme logorrhoea die deze instelling kenmerkt. Populair gezegd: de zwijgers verzopen in het gelul van de kletsers, zodat het leek dat er gemiddeld een normale hoeveelheid spraak werd geproduceerd. Pas toen er van de plaatselijke RIAGG's en andere voorposten van de neurose-penose steeds meer signalen kwamen over problemen in huwelijken en suicidale neigingen bij cliënten, rees het vermoeden dat men met een nieuwe ziekte te maken had.

Wat is nu het verband met die collegezaal? Ik zal het geheim verklappen: die zaal heeft een therapeutische functie. Men wil via een proces van didactische regressie het PIORS-proces omkeren. De lijdens moeten worden genezen door ze opnieuw hun vak bij te brengen, het oraal overdragen van kennis. Populair gezegd: ze moeten hun mond weer leren opendoen. Nu, dat spreekt mij wel aan. Ik wil wel vast van achter het fornuis een ondersteunende therapie aanreiken met een medicijn dat gearandeerd voor orale deblokkering zorgt: huîtres à la bordelaise. Open per patiënt een dozijn oesters en serveer die op ijs met gloeiend hete gebakken chipolataworstjes waarover versgemalen peper is gestrooid. Gebruiksaanwijzing: men neme eerst een hapje hete worst en blusse dat met een oester. De nablissing geschiedt met een slok Muscadet of een andere beendroge wijn van goede kwaliteit. En hef het glas op de zegeningen van het PGO.

(Helaas is het gedicht in à point van vorige week in een verkeerde regelbreedte afgedrukt, zodat het rijmschema doorbroken werd. Onze excuses; red.)

Bladeren

Riki Janssen

Onderbroek

De stemming zat er goed in. De 'wave', ingezet door de veertig kandidaten voor de quiz, werd gretig overgenomen door de met vijfhonderd studenten uit heel Nederland gevulde zaal. Maar verder was de 'Voor achttien jaar en ouder'-show van Paul de Leeuw vooral melig, flauw en platvloers. De verslaggevers van Cursor mochten bij de opname zijn. Voorwaarde was wel dat zij geen van De Leeuws grappen zouden uitschrijven, want zijn typische humor zou niet zo goed op papier uitkomen. Nou, ze hadden weinig moeite om zich aan deze belofte te houden. Zelfs live was Paul de Leeuw slecht te pruimen. Al viel zijn natte onderbroek bij het merendeel van de toeschouwers in de smaak. (Cursor)

Roker

De strijd tegen de fervente roker krijgt een grimmiger karakter op de medische faculteit in Rotterdam. Rokers die tijdens het illegaal paffen van een sigaret op de vingers worden getikt, reageren steeds agressiever. Verwensingen aan het adres van de beheerders zijn aan de orde van de dag. Trekt de stiekeme roker zich wel iets van de vermaningen aan, dan is de nieuwe, in Mondriaan-kleuren uitgevoerde vloerbedekking vaak het slachtoffer. Sinds het

rookverbod zijn namelijk de asbakken van de gangen verdwenen, en wordt de vloer als zodanig gebruikt. Vieze, bruine brandgaten zijn het resultaat. Maar erkent het beheer: de situatie voor de verslaafden is ook niet eenvoudig. De voor rokers gereserveerde koffie-shop is vanwege de verre wandeling binnen het kwartiertje pauze voor de meesten niet haalbaar. (Quod Novum)

Panne

Ze vertrokken op zaterdagmiddag met de bus naar Rome: de studenten kunstgeschiedenis van de Nijmeegse universiteit. Na drie uur reizen liet de bus hen midden in de Belgische Ardennen in de steek. Waar anderen zouden vloeken, vermaakten de Nijmegenaren zich opperbest. Op het tijdstip dat ze eigenlijk op het Sint-Pietersplein hadden kunnen staan, liepen ze in de Luxemburgse Ardennen de natuur te bewonderen. Op zo'n plek waar je uit jezelf nooit naar toe zou gaan en die onverwacht toch bekoort, vertelt een studente. Dat ze twee dagen te laat in Italië belandden vond niemand echt erg, want ze zijn het gewend dat er op hun reizen iets misgaat. "Op de dagreis naar Gent moesten we 's avonds drie uur wachten omdat de bus kapot was. In Praag hebben we de bus geduwd. Bij de Barcelona-reis klopten de hotelreserveringen niet. Maar verder altijd prima reizen, hoor." (KUnieuws)

Zwelpartijen

Een inkomen onder de armoedegrens, een kamer onder de claustrofobie-grens, en een tijdgebrek onder de neurose-grens. Je weet niet hoe studenten het voor elkaar krijgen, maar de meesten zijn in staat om dagelijks een creatieve, groteske, of zelfs gezonde maaltijd in elkaar te draaien. Op de Voorstraat in Utrecht lukt het iedere dag weer. De elf corpsleden die daar wonen hebben een duidelijke eetfilosofie:

Goed, veel en lekker. Stiekem een frietje op je kamer schransen kan niet. Dat past niet in de huismentaliteit. In de Voorstraat wordt getafeld. Tijdens de kerstdagen groeien de dagelijkse diners uit tot ware zwelgpertijen. Enorme beenhammen en lamsbouten, rosbief, fricandeau, ganzen en eenden worden bij kaarslicht opgediend. "Vier uur lang hebben we zitten vreten," herinnert bewoner Samir zich. Vrouwen nemen niet plaats aan de dis van de elf mannelijke studenten, want de "aanwezigheid van meisjes verandert de cultuur van dit soort diners". Dat is niet de bedoeling. (U-blad)

Reve

"Als je veertig bent en je bent hoogleraar, dan denk dat je toen je twintig was net zo slim was, hoewel je toen een soort rund was en blindelings door die universiteit wandelde en nergens iets van begreep. Maar je weet niet meer dat je toen niets van Goethe gelezen had, en niet wist wie Goethe was." Aldus de slavist prof. Karel van het Reve. (Student)

Stelling

Wonen onder de rook van een vuilverbrandingsinstallatie is minder gevaarlijk dan het bezoek aan de kroeg. (Mare)

Dronken

De leidse patholoog A. Bosma promoveert op een onderzoek naar de gevolgen van alcohol op de organen van het menselijk lichaam. Daarvoor hebben de afgelopen jaren heel wat ratten en bavianen dronken door het laboratorium moeten kruipen. Maar een reden had het onderzoek wel, want de maatschappelijke kosten van alcoholmisbruik zijn in ons land de laatste jaren drastisch gestegen, tot zo'n twee miljard

per jaar nu. Een onderzoek was welkom dus. Bosma ontdekte daarin dat het centrale zenuwstelsel de zwaarste klappen te verduren krijgt bij alcoholgebruik. Dat wil zeggen dat iedere drinker langzaam afglijdt richting dementie en zelfs een eenmalig stevig drinkgelag niet zonder gevolgen blijft voor de hersenen. Leverbeschadiging is ook mogelijk door alcoholgebruik, maar die kwaal schat Bosma toch een stuk minder ernstig in dan hersenletsel. Bij meer dan zes glazen per dag voor mannen (vier voor vrouwen) kan de lever aangetast worden. Bij een op de vier drinkers is dat het geval en nooit is van tevoren te bepalen bij wie precies. De lever krijgt het pas echt zwaar te verduren bij alcoholmisbruik in combinatie met vet eten. Wat Bosma nog mist in zijn onderzoek is een menselijke proefgroep. werknemers van Heineken zegden af; Bosma hoopt nu een Leids dispuut gedurende vier jaar studie te kunnen volgen. (Mare)

Kinder vakantie weken

De Stichting Mens en Samenleving zoekt vrijwilligers (vanaf 18 jaar) om één van de vakantie-weeken te leiden voor kinderen van 6 t/m 14 jaar in de periode van 6 juli t/m 17 augustus.

VRAAG DE
GRATIS FOLDER! BEL:

030-612814

Cosa di Franco

Ischa Meijer neemt schrijfster Connie Palmen een diepte-interview af

Van 'Vier op een rij' naar een expertstelsel voor luchtverkeersleiding

Spelletjes voor de wetenschap

Na twee gouden medailles op de Computer Olympiade in Londen lijkt Victor Allis, onderzoeker in opleiding bij de vakgroep Informatica, thans een kleine teleurstelling te moeten verwerken. Bij de wereldkampioenschappen programmeren voor studenten in San Antonio heeft hij als lid van een team, waarin behalve hij ook drie VU-studenten zaten, 'slechts' een zilveren medaille gewonnen. Maar gelukkig ziet hij redenen om minstens even trots te zijn op dat resultaat als op de gouden medailles in Londen. Aan het wereldkampioenschap in San Antonio namen 25 teams deel, die uit de voorronden in twaalf continenten als de beste te voorschijn waren gekomen. Allis: „Voor de Amerikaanse universiteiten hechten veel waarde aan die kampioenschappen. Alle grote universiteiten doen eraan mee met teams die zich heel zorgvuldig voorbereiden. Je bent daar iemand als je wilt. Wij zijn als tweede geëindigd achter Stanford, ofschoon we net als zij zeven van de acht problemen goed hadden opgelost. Zij hadden er alleen iets minder tijd voor nodig gehad dan wij.”

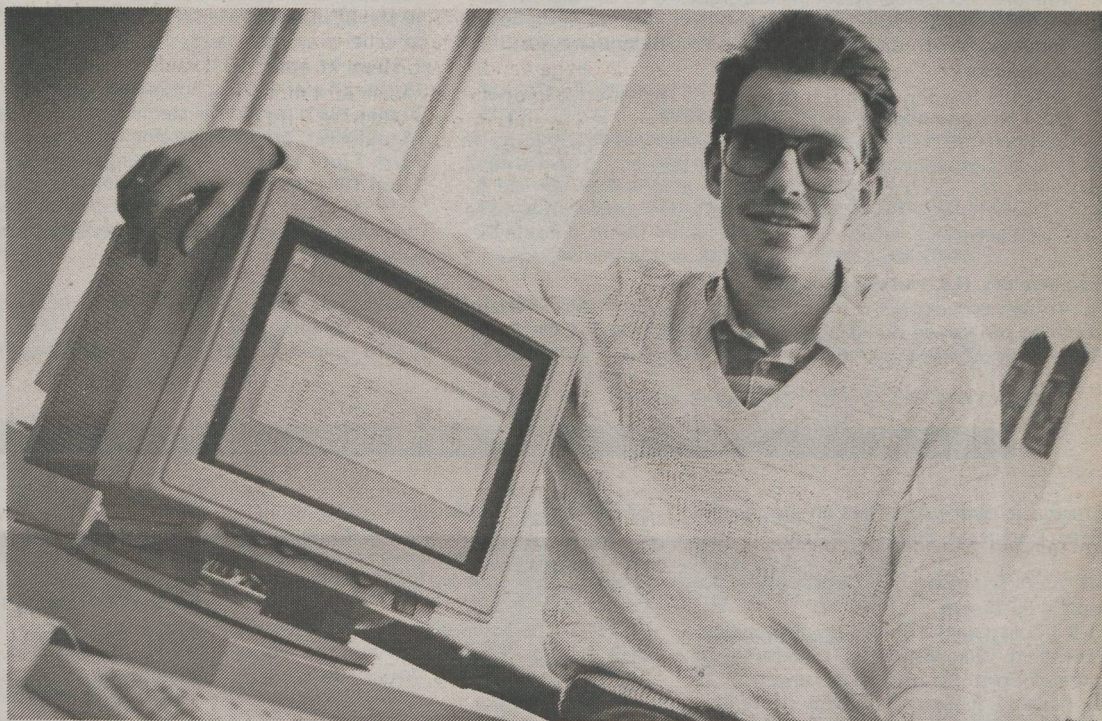
Allis en zijn drie teamgenoten hebben aan de wedstrijd vijftien duizend dollar en een workstation (uitgebreide PC) overgehouden. „Dat workstation hadden we van de organisator, AT&T, te leen gekregen om te oefenen. We hebben gezegd dat we het zouden teruggeven als we niet bij de eerste vier zouden eindigen. Dat hebben ze achteraf goed gevonden.” Het VU/RL-team, dat eerder al Europees kampioen was geworden, is het eerste niet-Amerikaanse team dat in het vijftienjarige bestaan van het wereldkampioenschap bij de eerste twee is geëindigd.

Victor Allis, 25 jaar oud, vanaf de vierde klas van de middelbare school nooit minder dan een tien voor wiskunde gehad en twee jaar geleden afgestudeerd aan de VU als informaticus, heeft naam gemaakt met het oplossen van het spel 'Vier op een rij'. In zijn afstudeerscriptie toonde hij aan, hoe de speler die begint onherroepelijk wint als hij volgens bepaalde regels de tegenstander belet vier schijfjes op een rij te krijgen. Hij ging met zijn oplossing naar de Computer Olympiade in Londen, waar zestien gouden medailles te winnen zijn. Allis won er natuurlijk een bij 'Vier op een rij', dat nu door computerexperts als 'opgelost' wordt beschouwd en als Olympische discipline meteen is geschrapt. Een jaar later won hij er weer een met het Afrikaanse spel Awari, dat hij overigens niet heeft oplossen zoals 'Vier op een rij'. Allis vindt het niet erg om een 'computerfreak' genoemd te worden: „Als je maar niet denkt dat ik iemand ben die al zijn sociale contacten laat schieten om dag en nacht achter de computer te zitten. Ik werk hier gewoon acht uur per dag en dan ga ik naar huis om andere dingen te doen. Bij mij thuis staat geen PC.”

Spelletjes zijn een onuitputtelijke bron van onderzoek voor de leden van de vakgroep Informatica. In een hoek ergens in hun pand aan de Bredestraat 24 staat een kast

vol spelletjesdozen, alsof Sinterklaas iedere week even langs komt om de medewerkers die goed hun best hebben gedaan te belonen. Maar de dozen staan er niet alleen om de medewerkers in staat te stellen zich tussen middag over te geven aan brood en spelen. In werkelijkheid zijn de spelletjes een inspiratiebron voor het testen van regels en methodieken van kunstmatige intelligentie, die gebruikt worden bij het opstellen van expertsystemen. De grootste bekendheid als proefterrein van kunstmatige intelligentie heeft het computerschaken gekregen, maar daar staat nog geen schijn van kans dat het spel wordt 'doorgerekend'. Het beste schaakprogramma moet het nog steeds afleggen tegen de beste 'breinschakers', al heeft de voorzitter van de vakgroep, prof. Jaap van den Herik aangekondigd dat de menselijke schaaksuprematie het einde nadert.

„Een spel doorrekenen is geen doel op zich,” legt Victor Allis uit. „Het gaat om methodieken, die je het best kunt uittesten op een spelletje. Bij 'Vier op een rij' weet je exact wat de regels zijn: je speelt een voor een, je moet vier schijfjes van dezelfde kleur op een rij zien te krijgen. Ik heb niet gekeken hoe je de partij moet winnen, maar hoe je kunt voorkomen dat de ander vier rondjes op een rij krijgt. Bij expertsystemen heb je een expert nodig die jou vertelt hoe hij iets doet en dat moet je dan in regels zien vast te leggen. In dit geval was ik zelf de expert, omdat ik het spel vrij goed kende. Dan leg je het plan hoe je de ander denkt te kunnen verhinderen vier op een rij te krijgen aan de computer voor en die vindt dan steeds weer uitzonderingen. Dus loop je steeds op een neer totdat de computer met alle uitzonderingen rekening houdt. Uiteindelijk heb ik zesduizend regels code opgesteld. Dat is op zich niet zo'n groot karwei, maar ik heb er een jaar over gedaan om er een volledig betrouwbaar programma van te maken. Er is

Victor Allis, tweede bij de wereldkampioenschappen programmeren (foto Paul Mellaart)

nog nooit iemand geweest die ervan gewonnen heeft en nu durf ik ook rustig honderd gulden op tafel te leggen voor iedereen die ertegen wil spelen.”

Allis heeft nu een NWO-beurs gekregen om vier jaar lang als onderzoeker in opleiding bij de vakgroep Informatica te werken aan het onderzoek 'Synthese van betrouwbare plannen uit lagere-orde-kennis'.

Dat onderzoek sluit aan bij zijn 'Vier op een rij'-ervaring: „Expertsystemen vallen of staan met hun absolute betrouwbaarheid. Je hebt pas een exacte regel als je er zeker van kunt zijn dat iedere toepassing goed is. Als dat niet zo is, dan is de regel onbetrouwbaar. Als de computer niet zeker is van zijn zaak, moet hij zeggen: hier

heb ik geen oplossing voor. Je kunt bijvoorbeeld voor een eenvoudig vliegveld als hier in Beek de luchtverkeersleiding programmeren. Dan kun je niet komen aanzetten met een programma dat voor negennegenentig procent zeker is. Dan zou er iedere week een vliegtuig neerstorten. Je kunt wel zeggen dat je een systeem maakt dat in negennegenentig gevallen een oplossing heeft en voor het honderdste geval zegt: ik heb hier geen oplossing, laat de menselijke expert het maar doen.”

Veel expertsystemen beloven meer dan ze kunnen waarmaken, zegt Allis: „De meest gebruikte methode bij het opstellen van een systeem is dat je gaat praten met een expert en probeert al zijn kennis uit hem te zuigen. Maar dat lukt nooit. De expert heeft vaak kennis waarvan hij zich niet bewust is dat hij die toepast. Ik kies daarom voor een andere benadering. Je gaat bijvoorbeeld naar een luchtverkeersleider en vraagt hem wat hij doet als er een vliegtuig wil landen. Dan zal hij zeggen: ik plaats hem in een 'stack' en laat hem daar rondraaien tot hij aan de beurt is om te landen. Dat plan stop je in de computer en binnen de kortste keren ontdek je dat er tal van uitzonderingen zijn: wat doe je als er twee Cessna's wachten en er komt een Jumbo aan of een vliegtuig met brandstofgebrek? Die verkeersleider weet precies wat hij dan moet doen, maar hij heeft er niet aan gedacht mij dat de eerste keer te vertellen. Zo zou je een systeem op kunnen bouwen dat binnen bepaalde grenzen volledig betrouwbaar is en dat aangeeft wanneer je over die grenzen komt.”

Jacques Herraets

Ondoelmatigheid als argument

Minister kan toch ingrijpen bij wildgroei van studies

Universiteiten en hogescholen krijgen wel meer autonomie, maar dat mag niet leiden tot een wildgroei van opleidingen. Ze moeten onderling overleggen over taakverdeling. Als uiterste middel zal echter ook de minister van O&W kunnen ingrijpen, om verspilling van overheidsgeld te voorkomen.

Dat is de meest in het oog springende wijziging die minister Ritzen volgens Ritzen loopt Nederland met deze wet, die hij volgend jaar wil invoeren, nog steeds voorop in Europa. In andere landen is de overheidsbemoeienis met het hoger onderwijs veel groter. Voorop staat volgens Ritzen nog steeds de 'programmeervrijheid' van de instellingen. Die vrijheid moet hen in staat stellen flexibel in te spelen op veranderende opleidingsbehoeften. Ook als het gaat om kwaliteit en goede taakverdeling ligt de eerste verantwoordelijkheid bij de instellingen met hun zelfregulering. De wakkende rol van de overheid uit zich vooral in de 'planningsdialoog'. Alleen als uiterste middel beschikt de minister over de

mogelijkheid om in te grijpen, door het schrappen van een studie met de daarbij horende bekostiging.

Op aandrang van de Kamer heeft Ritzen echter de gronden voor een ingreep uitgebreid. Behalve wanneer de onderwijskwaliteit jarenlang ondermaats blijft, kan de minister nu ook ingrijpen bij 'ondoelmatigheid'. Het gaat vooral om gevallen waarin door falende taakverdeling de overheid dreigt te moeten meebetalen aan opleidingen die teveel overlappen. Ritzen gaat ervan uit dat instellingen dit euvel door goede verkenningen en overleg kunnen vermijden, maar heeft toch een noodklep geschapen. Dit is volgens hem echter iets wezenlijk anders dan de huidige procedure waarin de minister elke studierichting vooraf moet goedkeu-

HOP/Frank Steenkamp

Bulletin

Interne vacature 061

Bij de vakgroep Humane Biologie van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen is plaats voor een 2e of 3e jaars **student-assistent(e) Biologische Gezondheidskunde 0.2 fte** die ingezet zal worden bij de beschrijving van reeds uitgevoerd onderzoek naar de invloed van voedingswetten op de tromboseneiging en bloedplaatjes functie bij ratten. Goede statistische vaardigheden zijn een vereiste. Info: dr. G. Hornstra, tel. 888595.

Interne vacature 062

Bij de vakgroep Humane Biologie van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen is plaats voor een **student-assistent(e) 0.2 fte voor 1 jaar** ten behoeve van het projectelement 'Maternale essentiële vetzuur status (EFA status) en zwangerschapsresultaat' dat deel uitmaakt van het onderzoeksprogramma 'Vetzuren en hun metabolieten in gezondheid en ziekte'. De werkzaamheden zullen bestaan uit het assisteren bij het verzamelen van klinische gegevens van de onderzoekspopulatie en het invoeren in de computer van deze gegevens. De voorkeur gaat uit naar een 4e jaars medisch student met goede typevaardigheid en computerervaring (Dbase IV, SPSS). Salaris: conform rijksregeling student-assistenten. Info: dr. A.C. van Houwelingen, vakgroep Humane Biologie, tel. 888593.

Interne vacature 063

Bij de vakgroep Strafrecht en Criminologie is per 1 juni 1991 een vacature voor een

secretaresse (v/m) (full-time)

De vakgroep bestaat uit 2 hoogleraren, 2 universitair hoofddocenten, 6 universitair docenten, 3 assistenten-in-opleiding, 4 medewerkers onderzoek. Het vakgroepsecretariaat bestaat uit 2 personen. Hoofdbestanddelen van de functie: post-, telefoon- en archiefbehandeling, agendabeheer, diverse werkzaamheden met betrekking tot vergaderingen en het organiseren van congressen en symposia, type-werk. Van de nieuw aan te trekken secretaresse wordt zelfstandigheid, accuratesse en initiatief verwacht, evenals enige kennis van de moderne talen; ervaring met Word-Perfect 4.2 (5.0) is een vereiste. Opleidingsniveau: MEO. Wij bieden een afwisselende en interessante werkkring in een collegiale en gezellige werksfeer. Salarisering: afhankelijk van ervaring minimaal f 2.247,- bruto per maand en maximaal f 3.234,- bruto per maand (schaal 5 van het BBRA). Inlichtingen bij Josta Mommertz, vakgroepsecretaresse, tel. 887377.

Interne vacature 064

Wegens het aanvaarden van een andere functie door de huidige functionaris is er binnen de dienst Personeel & Organisatie een vacature voor een

personeelsfunctionaris (full time)

De personeelsfunctionaris zal werkzaam zijn ten behoeve van de algemene diensten. Bij de algemene diensten is de uitvoering van het personeelsbeleid in grote mate gemandateerd aan de hoofden van dienst. De taken van de personeelsfunctionaris omvatten ondersteuning en advisering van het management en de medewerkers bij de vormgeving en uitvoering van alle aspecten van het P&O-werk: o.a. personeelsplanning, werving en selectie, functiebeschrijving, beloning, beoordeling, personeels- en organisatie-ontwikkeling. Ook wordt van de personeelsfunctionaris bijdragen verwacht bij de evaluatie en vorming van het personeelsbeleid van de RL als geheel. Van kandidaten wordt verwacht dat zij kennis hebben van en grote affiniteit hebben met het werkgebied. Minimaal is een HBO-opleiding vereist bij voorkeur aangevuld met een vervolgoopleiding. Kandidaten moeten beschikken over een sterke persoonlijkheid en zelfstandig kunnen werken. De functie is full time - bij volledige functievervulling - gewaardeerd op schaal 11 BBRA (maximaal f 6.376,- bruto per maand). Inlichtingen over de functie: drs. H. Ruyters, hoofd afdeling Personeelsbegeleiding tel. 043-887181.

Interne vacature 065

Binnen de Audiovisuele Dienst is plaats voor een **administratief medewerk(st)er 0.4 fte tot 1 september 1992**. Taken: - algemene administratieve werkzaamheden; - orderadministratie; - (telefonisch) contact met klanten. Functie-eisen: - MAVO; - ervaring met tekstverwerking; - ervaring in een soortgelijke functie is een pré. Salaris: maximaal f 2.826,- bruto per maand bij een full time aanstelling (schaal 4 BBRA 1984). Info: E. Klekamp, hoofd dienst Civiele Zaken/Facilitaire Dienst tel. 888202.

Interne vacature 066

Voor de op te richten afdeling Veiligheid en Milieu wordt gezocht naar een **hoofd Veiligheid en Milieu tevens veiligheidskundige**. Functie-inhoud: - leiding geven aan de afdeling; - beleidsvoorbereiding/-evaluatie en toezicht op de uitvoering daarvan; - zorgdragen voor het in- en externe organisatie-netwerk; - veiligheidskundige advisering, ondersteuning en toetsing ten aanzien van chemische en/of biologische veiligheid. Functie-eisen: - academisch werk- en denkniveau, bij voorkeur opleiding op het gebied

van chemie, chemische toxicologie of medische biologie; - HVK-opleiding, respectievelijk postacademische opleiding op het gebied van Veiligheid en Milieu; - ruime ervaring in het vakgebied en aantoonbare leidinggevende kwaliteiten; - uitstekende sociale, mondelinge en schriftelijke vaardigheden; - voor wat betreft de persoonlijkheid wordt gedacht aan een 'pragmatische idealist' met een flexibele instelling en zicht op ontwikkelingsprocessen in een professionele organisatie in verandering. Salaris: maximaal f 7.281,- bruto per maand (schaal 12 van het BBRA 1984). Info: drs. P.J. van Breugel, interim-manager, tel. 887398, b.g.g. 887153.

Interne vacature 068

Bij de vakgroep Huisartsgeneeskunde van de Faculteit der Geneeskunde wordt ten behoeve van de projecten "Cholesterol", "Kennistoets huisartsen" en "Technische vaardigheden huisartsen" gezocht een: **administratief-secretariele medewerk(st)er/onderzoeksassistent(e) 0.8 fte. voor een periode van 2.5 jaar.** De projecten worden onder leiding van dr. R. Grol uitgevoerd in het kader van de interuniversitaire werkgroep "onderzoek kwaliteitsbevordering Huisartsgeneeskunde" van de Rijksuniversiteit Limburg en de Katholieke Universiteit Nijmegen. Taken: - uittypen van alle noodzakelijke correspondentie - archiefopbouw t.b.v. het project - budgetbewaking - onderhouden van (telefonisch) contact met de aan het project participerende huisartsen en andere hulpverleners - data-management en data-beheer Functie-eisen: - goede typevaardigheid (tekstverwerker) - goede contactuele eigenschappen - diploma HAVO, bij voorkeur aangevuld met een administratief-secretariële opleiding - globale kennis van medische terminologie - kennis van de Engelse taal in woord en geschrift - ervaring met automatisering/bestandsverwerking (WP, Dbase e.d.) en lay-out werkzaamheden.

Salaris: Afhankelijk van ervaring en opleiding max. f 3.071,- bruto per maand (schaal 5 BBRA 1984) bij een full-time aanstelling. Informatie: dr. R. Grol (882260) of R. Kocken (882281/286).

Interne vacature 069

Bij de afdeling algemene zaken van het Bureau van de Faculteit der Geneeskunde is vacant de functie van: **secretariele medewerk(st)er**. Taken: - secretariële en administratieve ondersteuning t.b.v. decaan en bestuur van de faculteit - het verzorgen van correspondentie, nota's en brieven - het verzorgen van het archief - ondersteuning bij de voorbereiding van bestuurs- en raadsvergaderingen - andere voorkomende secretariaatswerkzaamheden Functie-eisen: - HAVO-VWO opleiding aangevuld met secretaresse opleiding - ruime ervaring als secretaresse - ruime ervaring met tekstverwerking (wp 5.1) - goede organisatorische capaciteiten - grote mate van zelfstandigheid - accuraat kunnen werken, flexibele instelling - goed samenwerkingsvermogen - stress-bestendig Salaris: afhankelijk van opleiding en ervaring max. f 3.071,- bruto per maand (schaal 5 BBRA 1984). Inlichtingen: L. op 't Hoog (888677) of mw. T. Micheels (888673).

BUREAU BUITENLAND

LET OP. Op vrijdag 22 maart 1991 is er wegens omstandigheden geen spreekuur.

Cursussen United Nations

Each year, as part of the information and educational activities of the Department of Public Information of the United Nations, the Information Service of the United Nations Office at Geneva organizes the United Nations Graduate Study Programme. This seminar provides an opportunity for outstanding young postgraduates from all over the world to deepen their understanding of the principles, purposes and activities of the United Nations and its related agencies through first-hand observation and study at the United Nations Office at Geneva. The 29th Graduate Study Programme will be held at the Palais des Nations from **Monday 8 July to Thursday 25 July 1991** and will be conducted in English and French without interpretation. The programme will include lectures by senior members of the United Nations and other related agencies. Participants will form four working groups on development, disarmament, environment and human rights, under the guidance of UN experts. At the end of the study programme, they will present a common document. Participants will be provided with selected documents and publications on the themes under discussion. The graduate students invited to attend this study programme will be selected on the basis of their scholastic experience and motivation, with due regard to equitable geographical distribution. The programme itself is free, and the United Nations makes no financial contribution either to the travel costs or residential expenses of participants. Graduates interested in the 1991 Study Programme and wishing to participate must submit their applications before **15 April 1991**. Informatie en inschrijvingsformulieren: Ina Engelen.

Openingstijden

Het spreekuur voor studenten wordt gehouden op woensdag- en vrijdagochtend van 09.00 - 11.30 uur in de Studie-Infotheek van Studentenzaken, Oud-Gouvernement, ingang Lenculenstraat, kamernr. 0311.

STUDENT EN ZAKEN

Studentendecanaat

Open spreekuur studentendecanen: di. + do. 14.00-16.00 u., wo. 17.00-19.00 u. Len.26, k. 0310B. Tel. spreekuur ma. t/m vr. 13.30-14.00 u., tel. 887354 (ook voor afspraken).

Studie-infotheek

Openingstijden: ma. di. en do. 14.00-16.30 u en wo. 16.00-19.00 u en vr. 09.00-12.00 u, Len.26, k. 0311, Tel. 887351.

Steunpunt Studiefinanciering

Openingstijden: ma. t/m vr. 09.00-12.00 u. en 14.00-16.00 u., tel. 06-3 21 21 51, Len.26.

Centrale Studentenadministratie

Openingstijden telefoon en balie: ma. t/m do. 14.00-16.00 u. en vr. 09.00-12.00 u. Len.26, Tel. 887979

Stichting Pan

Ben je student en geïnteresseerd in muziek, dans en toneel? Wil je op landelijk niveau bestuurswerk verrichten? St. Pan zoekt een nieuwe voorzitter en secretaris. Wat doet St. Pan? Pan coördineert jaarlijks het Panfestival, een meerdaags festival met workshops muziek-dans-toneel en bevordert contacten tussen studenten-muziekverenigingen in het land. Informatie: Marianne 085-613166 of Karin 040-463168.

AEGEE Maastricht

16-18 mrt. Survival weekend in de Ardennen
26-28 mrt. Congres: Non EC immigration in EC-Countries Perugia
11-13 apr. Congres: Love Education in Ferrara

Agenda SIB-Maastricht

21 mrt. 20.00 u. Ledenborrel café van Sloun, Ts. 3
22 mrt. Bezoek aan Afcent Brunssum met lezing over de rol van Afcent in Europa
4 apr. Actualiteitenborrel café van Sloun
10 apr. De Werkg. Ver. Staten organiseert een lezing bij MAC DONALDS
25 apr. Forum van werkg. Ver. Staten. Thema: 'Censuur in de Media'. Informatie: Michiel, tel. 253495 of Wencke, tel. 254309.

KOKO-agenda

Vr. 15 mrt. Kroegdië. Commissieledenavond
Zat. 16 mrt. Buurtborrel 's middags; Oud bestuursledenavond, alleen voor genodigden
Zon. 17 mrt. 13.00 u. Brunch LSD Slotfeest. Elke avond bingo!
Di. 19 mrt. 20.30-22.30 u. Video f.1,50
Zat. 13 apr. Pietercross Emab, inschrijven op de kroeg.

Tafelstraat 13

Ma 18 mrt. 20.00 u. Drommgroep
Ma.18 mrt. 20.00 u. Leerhuis
Wo.20 mrt. 20.00 u. Lijfwerkgroep
Wo.20 mrt. 20.00 u. Filosofiegroep rond Levinas
Do.21 mrt. 17.45 u. Koor
Do.21 mrt. 20.00 u. Creativiteitsgroep
Do.21 mrt. 20.00 u. Toneel

Ichthus

Wo. 27 mrt. 19.30 u. Open avond. Voor maaltijd (18.00 u.) opgeven bij Ellen, tel. 256509, Verwerhoek 46 (zijstraat Lenculenstr.) Info kringavonden bij Aline, tel. 214913.

STUDIUM GENERALE

Gek is vaak zo gek nog niet is de titel van de lezing van arts, medisch antropoloog drs. A. Richters in het programma **Gevangen in de waanzin, di.19 mrt.** Aula RL (Ts. 53, 20.00 u., toegang gratis). Een van de meest intrigerende aspecten van de psychiatrie heeft te maken met het omschrijven van het begrip gekte. Deze definitie is voortdurend aan verandering onderhevig en verschilt per cultuur. Gedrag dat in de ene culturele context als normaal wordt beschouwd, blijkt in de andere als abnormaal gezien te worden. Psychiaters en cultureel-antropologen hebben reeds lang vanuit zeer verschillende invalshoeken een discussie gevoerd over de cultuurgebondenheid van in hun ogen 'vreemd' gedrag in verre landen. In het kader van het programma **Gevangen in de waanzin is wo.20 mrt.** in Filmtheater Lumière de film **A page of madness** van Kinugasa te zien.

Het Erotiekprogramma wordt **do.21 mrt.** afgesloten met een voordracht van **A. Meulenbelt** over Erotiek en vrouwen (Aula, Ts. 53, 20.00 u., toegang gratis). Evenals de mannelijke erotiek, die vorige week behandeld is, wordt het beeld van de vrouwelijke erotiek bepaald door traditionele opvattingen: de vrouw is kuis, moeder, maagd of een hoer. Karakteristiek voor de vrouwelijke erotiek is dat deze op aanraking berust en verbaal is, intiem, koesterend, procesgericht en bij voorkeur monogaam. Is het zo dat vrouwen liever fantaseren over hofmakerij en romantiek dan over de eigenlijke consumptie van seks? Wat vinden vrouwen in het algemeen van de 'perverse' erotiek? Zijn vrouwelijke erotische gevoelens wezenlijk anders dan mannelijke?

LV&S.

Bokkerijdersloop

Ma. 15 apr. organiseert buro LV&S om **17.45 u.** een recreatief gemengde groepsloop. Hieraan kan door studenten en medewerkers van de RL worden deelgenomen. Afstand 7 km. Start en finish vinden plaats in sportpark Jekerdal. Gelopen wordt via Mergelweg en Encibos. De groep dient uit minimaal 4 lopers te bestaan en te zorgen voor een tijdwaarnemer. Kosten: sportkaarthouders gratis, anderen f 3,- p.p. Inschrijven: **voor 10 apr.** bij buro LV&S

Squash cursus gevorderden

Ma. 8 apr. en di. 9 apr. starten 2 cursussen voor gevorderden o.l.v. E. v.d. Pluijm. Cursusduur: 8 lessen van 1 uur. Plaats/tijd: Squashcentrum E. v.d. Pluijm, ma. 16.00 - 17.00 u., di. 12.30 - 13.30 u. Kosten: f 50,-. **SPORTKAART VERPLICHT.** Inschrijven bij buro LV&S

Connie Palmen in gesprek met Ischa Meijer

"Een goede schrijver hoor je niet te zien"

(foto Franco Gori)

In zijn onafscheidelijke spijkerbroek, blauwe colbert en rood-wit gestreept overhemd stapt Ischa Meijer boekhandel Arcadia binnen. Nog voor de wachtende literatuurliefebbers elkaar in de zij kunnen porren, en hun hoofd met een korte ruk in de richting van de bekende Nederlander bewegen, geeft Ischa zijn visitekaartje al af. "Is er iets?" schreeuwt hij brutaal twee sturende toeschouwers toe. Vervolgens kijkt hij om naar haar.

Half verborgen achter Meijer neemt Connie Palmen de drempel van Arcadia. "Oh, ik ga preken voor eigen parochie," lacht ze bij het zien van bekende gezichten. Als de zonen zijn uitgedeeld, troont 'Nederlands meest gevreesde interviewer' haar naar de stoel achter de microfoon. Terwijl ze de zoveelste sigaret opsteekt en Ischa bemoedigend met zijn hand door haar geblondeerde kuif woelt, schuifelen de belangstellenden naar een plekje tussen de boeken. Schuifelen, want lopen is onmogelijk, tenzij over de hoofden. De media hebben hun werk goed gedaan. Toen de boekhandelaars aan het Vrijthof enkele maanden geleden Connie Palmen uitnodigden voor hun literair café, was zij onbekend. Niemand kon toen vermoeden dat zondagmiddag 10 maart heel literatuurminnend Maastricht, in navolging van Wim de Bie, een glimp van de schrijfster van 'de wetten' zou willen opvangen.

iets anders de wereld in en blijft zelf buiten. Een goede schrijver hoor je niet te zien, net zoals God. Die zie je ook niet." Wanneer Ischa er op wijst dat de lezers haar nu wel zien giechelt ze stellig: "Ik houd er nu ook weer mee op." Anderhalf jaar werkte zij aan haar in januari verschenen debuut 'de wetten'. Het idee voor deze roman zat al heel lang in haar hoofd. Een filosofiestudente, genaamd Marie Deniet, gaat op zoek naar DE waarheid. Zeven mannen, van fysicus tot astroloog, verleiden haar met hun wetten die HET ware moeten ontsluiten: de natuurkundige formules, de filosofie of de sterren. Uiteindelijk ontdekt Marie Deniet dat er niet één waarheid bestaat, en begrijpt voor haar het ware in het schrijven ligt. Dat maakt haar even gelukkig. "Ik weet ook wel dat je een personage nooit volledig moet laten samenvallen met een bestaand persoon, net zo min als je de verteller mag vereenzelvigen met de schrijver," staat er in 'de wetten' geschreven. Misschien heeft Palmen gelijk, maar hoeveel mensen zoeken in haar kleine, tengere gestalte niet Marie Deniet. Zeker wanneer de auteur vertelt over de schok die zij voelde toen ze uit de katholieke kerk trad. "Ik was verbaasd. Ik miste het katholieke. Alles werd zo naakt, lelijk en ontluisterend. Maar ik kom daardoor wel dicht bij de buurt van de waarheid." God, de kerk en pastoors zijn niet uit Palmens leven verdwenen. Net zoals de hoofdperson in 'de wetten' heeft zij het over de ziel, de zonde, het goede en God alsof het niks is. Deniet: "Nog steeds, ook al staan ze niet meer voor wat ze voorstelden, de ziel als zeiltje, ergens in de buurt van het hart, waar een vieze vlek op komt zodra je liegt, bedriegt, vloekt, vit, steelt of er alleen over fantaseert dit alles te doen. Het wordt weer schoon als je de zonden eerlijk opbiecht aan de pastoor, want hij heeft iets wat jij niet hebt, een rechtsteekse verbinding met de grote, grijze man in de hemel."

Op Ischa's vraag naar grote hindernissen tijdens het schrijven blijft het even stil. "Kom op nou Palmen," dringt de interviewer aan. "De schaamte," klinkt het dan vastberaden. "Schaamte omdat ik dingen zie zoals ik ze zie. En dat mensen dat zouden lezen." Als voorbeeld geeft zij hoofdstuk vijf. Daarin beschrijft Palmen de liefde tussen Marie Deniet en de fysicus Hugo Morland. Ze ontmoeten elkaar door de dood van een wederzijdse vriend, de astroloog. De drie dagen voor zijn begravenis leert Morland haar de geheimen van zijn lichaam. Daarmee voldoet hij aan haar wens: "Ik heb heus alles gedaan wat God onder de zon verboden heeft, maar vandaag voel ik mij alsof ik nog maagd ben en nog nooit eerder met een man naar bed ben geweest. Kun je me leren te beminnen?" Haar schaamte keert weer even terug wanneer ze ter afsluiting van haar optreden voorleest uit eigen werk. Als een haastige pastoor, raffelt zij monotoon de pagina's af waarin Marie Deniet verhaalt over haar uitslag van een intelligentietest. "Hij laat zich misleiden door mijn cijfers, maar ik haal zulke hoge cijfers, doordat de leerstof zo gemakkelijk is op deze school. Op andere scholen was ik al lang door de mand gevallen en de uitslag van de test zal hem dit bewijzen." Het applaus haalt haar weer uit het boek, waarna ze samen met Ischa op het Vrijthof verdwijnt.

Riki Janssen

'De wetten' van Connie Palmen Prometheus, Amsterdam, f29,90.

Zondag 17 maart: café-matinee met Jan Brokken, auteur van 'De regenvogel', en Mensje van Keulen, auteur van 'De lach van schreck'. Aanvang: 14.30 uur, boekhandel Arcadia, Vrijthof 29. Entree vrij en bar is open.

Agenda

vrijdag 15 maart
Op glad ijs. Acteur Joop Doderer e.a., Stadsschouwburg, 20.00
Romeo en Julia. Theatergroep Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30
Zuster CORA plaats KINDBERG. Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk, 20.30
An Evening of Opera. Maastrichter Staar, MECC, 20.30
De Nachtwacht. Zangduo, Theatercafé, 23.00

zaterdag 16 maart
 Presentatie drie nieuwe uitgaven. **Bert Schierbeek**. Klapprozen.
Hans Bergbuis. Adam/een gedicht in sprookjes. **Wiel Kusters**.
 Kouwetendokter. Boekhandel De Tribune, Kapoenstraat 8-10, 16.00
Ein ewiger Kreis. Dansgroep V van Laban. Stadsschouwburg, 20.00
Limburgs Symphonie Orkest. o.l.v. Salvador Mas Conde, Staargebouw, 20.00
Romeo en Julia. Theatergroep Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30
Zuster CORA plaats KINDBERG. Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk, 20.30
Veldschmerz. Ons Produkties, Löss Theater, 20.30
De nachtwacht, Zangduo, Theatercafé, 23.00
Mondriaan-kwartet, strijkkwartet, Intropodium, 20.30

zondag 17 maart
Min of meer, Agnes Bergmeijer en Monic Hendrickx, CCV-Theater, 14.30
Concert nr. 14, piano met koperblaasinstrumenten, Dutch Piano Brass, Kasteel Bethlehem, 16.00
Romeo en Julia. Theatergroep Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30

dinsdag 19 maart
Sequence. Dansgroep Krisztina de Châtel, Stadsschouwburg, 20.00
Romeo en Julia. Theatergroep Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30

woensdag 20 maart
Spectacle coupe 2. Opera Studio, Redoute, 12.30
Solo II. Liesbeth List, Stadsschouwburg, 20.00
Romeo en Julia. Theatergroep Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30

donderdag 21 maart
'Frankenstein'. Ensemble Constraint o.l.v. Arno Dieteren, Intropodium, 10.30 en 13.30
Jpbigena in Taurus. Theater van het Oosten, Stadsschouwburg, 20.00
Romeo en Julia. Theatergroep Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30
Om een weide te maken. Groep Het Nest, Löss Theater, 20.30

Exposities
Joseph Kerff. tekeningen. **Frans Savelsberg**. objecten en schilderijen. Galerie Signe, Akerstraat 82a, Heerlen, 14 febr. t/m 17 maart. Do t/m zo 14-17.
Tbeo en Netty Thönissen-van Eysden. Tongerseweg 36 en 'de Witte Raaf', Tongerseplein 2a, Maastricht, 20 jan. t/m 20 maart, werkdagen 9-17
'Gemaakt om te zitten'. Artifort, St. Annalaan 23, Maastricht, t/m 16 maart 1991.
Paul Bartels. Simera, Bogaardenstraat 40B, Maastricht, 16 febr. t/m 16 maart. Wo t/m za 13.30-18
Jopie Roosenburg. schilderijen. **Teun Roosenburg**. beelden. Galerie Artisan, Grote Gracht 43, Maastricht, 16 febr. t/m 23 maart. Di t/m za 13.30-17.30
Brigitte Picavet e.a.. schilderijen, P.A.K., Vrijthof 29, Maastricht, 16 febr. t/m 16 maart. Wo t/m vr 13-18, za 13-17
Multiple-Multiplying-Multiplication, Symposium en tentoonstelling, Jan van Eyck Akademie, Maastricht, 4 t/m 23 maart. Ma t/m vr 9-17. Za en zo 12-17
Hub Bruls. sculpteren en tekeningen. Schuurth & van Noorden, Rechtstraat 64, Maastricht, 2 t/m 30 maart. Do t/m za 14-18
Frank Porcelijn. etsen/tekeningen. **Erwin Hauters**. sculpturen. Galerie FAH, Brusselsestraat 80, Maastricht, 1 maart t/m 8 april. Vr t/m zo 13-17
Berry Dobmen. keramische beelden en rakutableau's. Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a, Maastricht, 8 t/m 31 maart. Do t/m zo 13-17.30
Malcolm Morley. aquarellen en beelden. Bornefontenmuseum, Dominikanerplein 5, Maastricht, 11 maart t/m 31 mei. di t/m vr 10-17, za, zo en feestdagen 11-17
Jannel. recent werk. De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10, Cadier en Keer, 24 maart t/m 5 mei. Vr t/m zo 13-17.30
Frits van der Zander. Genius Loci III (olieverven en droge naalden), Galerie Wolfs, Hoogbrugstraat 69, Maastricht, 7-31 maart. wo 14-18 do 18-20 vr 14-18 za 10-17 zo 13-17

Film

Speelweek 15 t/m 21 maart

Filmbuis Lumière, Bogaardenstraat 40b
La petite voleuse. 20.00
Noir et blanc. 21.00
Goodfellas. 22.00

Cinema Palace, Wyckerbrugstr. Geen opgave.

Mabi, Kleine Gracht 24A
Dances with Wolves. vr t/m zo 14.15 en 20.00. Ma t/m do 20.00. Wo 14.15 en 20.00
Sleeping with the enemy. zo 14.30
Eline Vere. vr t/m zo 14.30, 18.30 en 21.15. Ma t/m do 21.00. Wo 14.30 en 21.00
Postcards from the edge. vr en za 14.30, 18.45 en 21.15. Zo 18.45 en 21.15. Ma t/m do 21.00. Wo 14.30 en 21.00.
Havana. dag. 20.15.

Cine "K", St. Bernardusstraat 13
The comfort of strangers. vr t/m zo 18.45 en 21.15. Ma t/m do 20.30

PGO

Ons universiteitje is uniek. Wij doen namelijk aan probleem-gestuurd onderwijs. Dat is mooi en fijn. Hoera!
Ik kan dat uit eigener ervaring beamen. Ooit deed ik een tijdje een poging om aan de Landbouwhogeschool (thans LUW) te Wageningen te studeren. Als ik daar om half negen des morgens een zaal met 2000 gedeprimeerde mede-propaedeutanten betrad om een ongemotiveerde zuurstok voor een schoolbord te aanschouwen zonk de moed mij alweer diep in de schoenen. Niet voor niets hield ik het daar na twee jaar voor gezien. Wat een aanfluiting van de menselijke nieuwsgierigheid!
Eenmaal in Maastricht kreeg een soort intellectuele lust echter vat op mij. Wat een prachtsysteem! Wat een heerlijkheid om zelf te mogen bepalen wat ik ging bestuderen! Was het niet fantastisch dat ik iedere morgen fluitend de boeken indook om nieuwe raadselen te ontrafelen?
Het probleem-gestuurde onderwijs was voor mij geschapen, zoveel was wel duidelijk. Jaren later produceer ik zelf onderwijsblokken. Ik schrijf taken die de nieuwsgierigheid moeten aanwakkeren. Ik tutor me suf om jonge mensen maar telkens weer vragen te laten stellen.
Helaas lijkt het erop dat jaar na jaar die nieuwsgierigheid verder afneemt. Studenten in de propaedeutische hebben nul en generlei voorkeemnis, en nemen alles maar voor zoete koek aan. Een krant? Wat is dat? Bestaat er meer wereld dan alleen in mijn kamertje? Nee toch, wat een ontzetting!
Waarschijnlijk gelooft U mij niet, zo erg zal het toch niet met de moderne student gesteld zijn, vermoedt U.
Jaja. Ik beschrijf U de beraadslagingen in een blok waar ik coördinator en tutor ben.
CASUS
In 1974 publiceerde staatssecretaris Wriemel de Derde Voortgangnota Ongediepte-Bestrijding. Anders dan in voorafgaande jaren zou er vanaf 1974 de sterke nadruk moeten worden gelegd op muizen. Een tweetal interventies werd voorgesteld: meer katten, en subsidies aan muizeval-productanten.
Gespreksleider: "Zevensprong?"
Groep (non-verbaal): "Ja."
Gespreksleider: "Moeilijke woorden?"
Groep (non-verbaal): "Nee."
Gespreksleider: "Probleemstelling?"
Groep: (zuigt)
Gespreksleider: "Nou?"
Groep: (zuigt)
Tutor: "Misschien zoiets als..."
Student 1 (IQ van 80): "...zijn er teveel katten?"
Gespreksleider: "Mja. Iedereen eens?"
Groep: (zuigt)
Tutor: "Nou ik denk..."
Student 2 (IQ van 60): "...wat is een kat eigenlijk?"
Groep: (peultert in neus, staart uit raam, drinkt blikje cola)
Gespreksleider: "Kunnen we dat niet een beetje aanscherpen?"
Tutor: "Zou het niet gaan over een verschuiving in beleidsprioriteiten?"
Groep: (hoort het in Keulen donderen)
Student 3 (IQ van 40): "Wat is een verschuiving?"
Gespreksleider: "OK, brainstormen dan maar!"
Groep: (hoort het nu ook in München en Bombay donderen)
Tutor: (wordt een beetje misselijk)
Student 4 (IQ van 20): "Leerdoelen!"
Tutor (wordt nu echt niet goed): "Helabola gorgonzola! Wat is dit voor gedoe? Kunnen jullie nu echt niet iets slims bedenken?"
Groep: "Wat staat er in de tutorinstructie?"
Tutor: "Zeg ik niet. Eerst moeten die bersens knarsen!"
Groep: (bersens knarsen)
Gespreksleider: "Tja."
Groep: "Hoera! We gaan naar huis! We gaan de opgegeven literatuur lezen!!"

Eva

MECC. Smecc. Smek. Smak
- Dhilla Singh -

Vijf whisky's en vijf sukkels later

(foto Franco Gori)

Een van de gedichtjes aan de muur is van Annie Sprinkle, de Amerikaanse performer die twee jaar geleden voor een nieuwsgierig Paradiso haar -en Annie zou niet willen dat ik er anders aan refereerde- gleuf presenteerde:

*Je kan naar haar tieten kijken
waarmee ze jongleert
op de muziek van...
Vrijheid.
Je kan naar haar kut kijken
die ze vertoont
op de muziek van...
Vrijheid.
Je mag haar niet aanraken.
Ze staat op een verhoging.
En zij die daaronder staan
zij zijn gevangenen.*

BERICHT UIT MAASTRICHT

De veertiger naast me lijkt nogal geïmponeerd. "Leuk," zegt-ie. Ik vraag hem wat hij het meest erotisch vindt aan deze avond. Vage grijns: "Nou, misschien wel dit gesprekje met jou." Beland op het verkeerde feestje, afgelopen zaterdag in het Lösstheater.

De erotische avond, onderdeel van de door Studium Generale georganiseerde activiteiten rond het thema erotiek, trekt nogal wat belangstellenden. Ongeveer honderdveertig mensen hebben een kaartje gereserveerd, anderen moeten door de in rood colbert gestoken portiers worden teleurgesteld. Ook de meneer die in een zwarte Mercedes komt aangescheurd. Hij parkeert zijn auto vlak voor de ingang, en heeft zijn gulp alvast opengezet. Wanneer een van de portiers hem daarop attendeert barst hij in schaterlachen uit, en vertrekt weer. "Merkwaardig," zegt een meisje dat ook net binnenkomt. "Is David Lynch hier?" Lynch is er niet, maar het gros van de bezoekers vindt zichzelf wel degelijk wild at heart. Gelukkig helpt de entourage een handje: boven de kassa wiebelt een waslijn met zwarte en witte bh's en slipjes. Op een taart is een poging gedaan om met schijfjes komkommer en banaan Manets 'Le Déjeuner sur l'herbe' te verbeelden, maar alleen de zittende vrouwefiguur is goed te onderscheiden. En in een markkraampje staan drie bruinachtige, van bladerdeeg vervaardigde tieten opgesteld. De tepels zijn van paté, zo wordt mij verzekerd.

Jefte Lutgering, studente aan de toneelschool en voor de gelegenheid vermomd als juffrouw Dücker uit de televisieserie 'Oudenrijn en Dücker', houdt een openingstoespraakje. Ze wordt gesecondeerd door twee heren in smoking, beiden dragen een plumeau bij zich. Die hebben wel degelijk een functie volgens Dücker, die overigens met 'Virgin Forever' aangesproken wenst te worden. De plumeaus dienen om de "gechambreerde matjes" af te stoffen, die om op temperatuur te komen nog even over de verwarming hangen. Desgewenst wordt het matje op de grond gelegd, waarna twee mensen "op hun eigen dansvloertje" innig mogen bewegen. De schoenen moeten uit, op de vloer is alvast aangegeven waar je ze kunt neerzetten. 'Nights in white satin' en 'Je t'aime, moi non plus' doen de rest. Al snel is een vijftal paartjes gezellig aan het schuifelen, een ander tweetal houdt er een wat minder bekende variant op na: het meisje gaat languit op het matje liggen, de jongen schuift een stoel aan haar voeteneind en

gaat zitten kijken. Dat duurt een paar minuten. Minder ondoordringelijk is het optreden van Karen Anna Knoppen, in de foyer van het theater. Knoppen die, gekleed in bruin colbert en zwarte bustière, in het begin van de avond toch vooral een buitengewoon geïnteresseerde bezoeker leek, blijkt cabaretière. Haar liedjes gaan over De Mannen, die sukkels aan de bar die je zondig wat te drinken willen aanbieden. "U kent dat wel, dan zit je voor de tv, pyama al aan, en je verveelt je rot. Dan besluit je je toch maar weer aan te kleden en de stad in te gaan. Misschien valt er wat te beleven. Aan de bar is het vrij rustig, dus je accepteert de whisky op kosten van 'die meneer daar'. Vijf whisky's en vijf sukkels later denk je, ach wat, ik neem nummer zes maar mee naar huis." En bij een van die sukkels is ze toen maar gebleven, zegt ze, en wijst op haar buik. Het is nog niet echt goed zichtbaar, maar Knoppen is in verwachting.

Thijs Lenders, Joop Omloo en Trudy Schambergen zijn vooral zwanger van verlangen. Het gelegenheidsstrio voert deze avond twee toneelstukjes op. De trap naar het damestoilet dient als decor, de gang is gevuld met nieuwsgierigen. "Kijken wat we nu krijgen," mompelt een meisje. Ze krijgt Lenders en Omloo, bovenaan de trap, gehuld in t-shirt en witte, half lange onderbroek. "Jeezus, gòòòr," gruwet ze. Dan heffen de heren het 'Avé, Maria' aan, waarop Schambergen verschijnt. Doordat zij bij elke uithaal haar jurk optilt, wordt beide heren herhaaldelijk een blik tussen haar benen gegund. De meneer naast me vindt het jammer dat hij het niet zo goed kan zien. Maar wanneer het drietal al zingend beneden is aanbeland, wordt het ook voor hem nog een geslaagde avond. Schambergen laat haar handen sensueel rond zijn hoofd bewegen, zonder de goede man echt aan te raken. Wanneer het trio, nog steeds zingend, de trap weer opmarcheert, maakt hij mij op fluisterton deelgenoot van een wel heel bijzondere ervaring: "Zag je dat, die tepels boorden door de stof heen man!" Maria is inmiddels verdwenen. Het 'Avé, Maria' is nog steeds te horen, maar sneller, en vrolijker. Bovenaan de trap tonen de twee heren, ogenschijnlijk verheugd, een afbeelding van de Heilige Maagd. Zijn wij nu allen bevrijd of zo? Het tweede toneelstukje is zo mogelijk nog diepzinniger: Schambergen is gekleed in een tirolerjurkje, de twee mannen zijn natuurlijk maar in een ding geïnteresseerd. Het wekt dan ook geen verbazing dat er even later een paar vingers tussen de tieten van de dame wriemelen. Schambergen gaat af, en laat de heren een illusie rijker achter. Applaus.

Applaus ook voor de meneer die zich heeft uitgedost als vieze man. Vanonder zijn leren motorjas tovert hij maandbladen als Chick en Frivool tevoorschijn, die hij links en rechts op tafeltjes gooit. De oudere man, die al zo gecharmeerd was van Annie Sprinkle's hersenspinsel, krijgt een Frivool voor zijn neus: "Dit blad is toch opgeheven?" Dat weet de vieze man niet, maar of-ie het straks wel weer terug wil geven.

De hele avond brandt er al een nummertje in mijn zak. Wanneer nummer 203 wordt omgeroepen mag ik naar het Intiem Kabinet. Dat moet nogal spannend zijn, een van mijn voorgangers werd een "erotische passage uit de Bijbel" voorgelezen. Het Intiem Kabinet blijkt een kleine ruimte achter het herentoeilet. Ik neem plaats op een stoel en krijg van een mevrouw een glas Blue Curaçao aangeboden. "Zo," zegt ze, en haalt een perzik tevoorschijn. "Waar denk je aan, als ik in deze vrucht bijt?" Ze neemt een hap, en het sap loopt langs haar kin naar beneden. "Nou, waar denk je aan?" Ik denk aan een perzik.

Eugène Baak